

Din Sumar

1. **Despina Skeletti Budișteanu:** Regele nostru Mihai I ar fi împlinit 100 de ani **Pagina 2**
1. **Pr. Vergil Vâlcu:** Viața, zisă ca „Luptă între Bine și Rău”, fără temeii în Dumnezeu **Pagina 6**
3. **Radu Eftimie:** Comunitatea la 45 de ani, Biserica la 26 **Pagina 11**
4. **Pia Bader Fărcășanu:** De la Poezia Aiudului la „Glasul Patriei” **Pagina 14**
5. **Alexandru Radu:** Din caietul de amintiri **Pagina 16**
6. **Ioan-Aurel Pop:** Importanța Tratatului de la Trianon **Pagina 17**
7. **Radu Moțoc:** Motivele Tumuli **Pagina 20**
8. **Radu Negrescu-Suțu:** Concertul de Händel **Pagina 22**
9. **Adrian Irvin Rozei:** Laurul magic al lui Virgiliu **Pagina 24**
10. 7 case boierești din București **Pagina 26**
11. **Radu Eftimie:** Politică dâmbovițeană **Pagina 28**

Revista noastră, a cărei publicație a fost inițiată de către Dl. Ioan Broșteanu, apare de 41 de ani, fiind probabil una din ultimele supraviețuitoare ale exilului anti-comunist. De-al lungul vremii ea a avut un conținut extensiv politic plasându-se cu hotărâre pe o linie de demascare a politicii comuniste. După 1990 revista s-a transformat într-o tribună a valorilor istorice și culturale românești.

Actualmente redactorul revistei este Dl Radu Eftimie, domiciliat în Elveția, la Versoix, chemin Franconis nr. 9. Îl puteți contacta și prin telefon la 0041 79 442 3820 sau email la adresa eftimie1942@gmail.com.

Regele nostru Mihai I ar fi împlinit 100 de ani

Despina Skeletti Budişteanu, Paris

Când într-o zi uitându-mă în calendar am văzut din nou cum fugе timpul și cu pași mari ne apropiem de 25 Octombrie, aniversarea Regelui Mihai I, mi s-a rupt cu atât mai mult inima realizând că acum ar fi împlinit 100 de ani.

Fiecare an aniversarea soțului meu, cu 2 ani mai mare decât prietenul lui, Mihai, mi aducea în ochi lacrimi de tristețe. Și în suflet amintiri de o viață întreagă. Vlad al meu ar fi împlinit anul acesta în martie 103 ani, Regele acum în octombrie 100. Ceasul nu a stat pe loc în nici un an de atunci. Fără cuvinte

Aceste amintiri m-au urmărit mai ales din 1944, de când viața tuturor a început să se schimbe. Eu pe atunci aveam numai 14 ani. De atunci amintirile au devenit mai importante. De foarte curând îl cunoscusem pe viitorul meu soț. Fusese moșier de la 1 an când s-a prăpădit mama lui lăsându-i această moștenire. De meserie Diplomat și Secretar de legație. Mai era și fiul unui fost Aghiotant regal și apoi Atașat militar la Roma. Deci bun de întemnițat de către comuniști, ceea ce s-a și întâmplat. Însă nu toate acestea m-au adus să scriu aici, ci faptul că atunci când l-am cunoscut și am aflat că este prieten cu Regele, am strigat ca o proastă:

- „Ce, ești prieten cu Regele Mihai!” Când am țipat așa,

eram la plimbare împreună pe malul Lacului Herăstrău și de câteva luni foarte îndrăgostită de el.

-Da. Însă nu țipa așa, că ne-aude toată lumea.

Desigur el era, fiind tânăr diplomat, la curent deja cu ce trebuia lumea în timpurile acelea să audă sau nu.

Oricum de atunci am vorbit mult, multe și în șoaptă, fiindcă trăiam vremuri în care lumea nu trebuia să audă tot. În acest ritm am și gândit multe și am tăcut mult, timp de foarte mulți ani de atunci înainte.

Acuma nu mai are

importanță, dat fiind că chiar în anii de restriște mare, de ziua REGELUI MIHAI am fost mereu alături de El și de familia Lui. Desigur nu s-a putut decât numai cu o simplă felicitare din partea noastră, deoarece familiile noastre au fost despărțite de multe greutăți ale vieții de atunci, dar niciodată sufletește. Felicitare am continuat să trimit și în mulții ani de mai târziu ce se strângeau de când rămăsesem singură după ce a murit subit soțul meu.

La fiecare am primit mereu răspunsul Regelui. Iar sub semnătura Lui era și

semnătura Reginei Ana.

Cu toată trecerea grăbită a anilor, cu toate că nu se întâmplă des, eu tot nu am reușit să-mi fac doliul după ei.

Când tocmai rămăsesem fără soțul meu, Regele Mihai și Regina Ana m-au susținut în subita mea singurătate printr-o foarte simțită și cuprinzătoare scrisoare de condoleanțe, care se află citată în întregime în cartea mea în curs de apariție cu ocazia **Centenarului, „REGELE MIHAI I IN AMINTIREA MEA”**. Alături se află ca un omagiu extrem și felicitarea expediată de Regele fiului meu, Bogdan, la nașterea fiului său, Miles Frederik, acum 28 de ani.

Imposibil vreodată să scriu despre ele, sau să le citez în vre un fel, fără să-mi răscolească toate amintirile noastre comune. Ele de fapt m-au decis să aștern pe hârtie amintirile din cartea de mai sus. Astfel contribuie și eu în cadrul acestui Centenar cu dragostea mea și a familiei mele la memoria adusă acestui neuitat Rege al Țării românești.

La început am scris aici pentru a aduce o notă de tinerețe, bucurie, uimire și speranțe un flash al unei scurte întâlniri inopinate cu Regele meu în admirația căruia eram de la începutul adolescenței. Găsesc nimerit să-l citez acum.

„Ce o fi făcând Regele Mihai? Ce bărbat frumos! L-am zărit odată în tinerețe, cum trecea cu mașina destul de încet pentru El. De obicei conducea foarte repede pe Kiseleff sau pe Jianu printre aleile de trandafiri pe unde mă plimbam și eu. Era la volan. În ziua aceea foarte caldă, în superba lui mașină decapotabilă, proptit cu cotul aproape afară de tot pe geamul de lângă El fuma dintr-o țigară lungă. Tocmai

traversam spre alea cu trandafiri. M-a amuzat. Și fixându-l, am văzut că era cu cineva. Am întors brusc capul, parcă aș fi fost prinsă în plin păcat. Când m-am întors dispăruse. Ochiul lui albaștri rămăseseră însă lipiți de ai mei. Din clipa aceea am simțit mosorelul ce se învârtea în jurul inimii de puțin timp cum o ia la goană. Eram geloasă. Cine o fi fost? O fi fost cea cu care știam de multă vreme că se plimbă, sau era alta? M-am așezat pe o bancă între trandafiri și în plin soare. Aveam o rochie galbenă. Tocmai fusesem la mare. Eram foarte bronzată. Trandafirii erau roșii. Poate mai trece... și....a mai trecut și era singur și fără țigară și se grăbea”.

Când mă gândesc câți ani sunt. E amețitor. Nu vreau să mă opresc din nou asupra acestei treceri a timpului. Așa și așa ea mă persecută. Câteodată sincer să spun, mi se pare a fi puerilă. Cele mai multe amintiri de genul celei de mai sus, sunt din copilărie și tinerețe. Numai astfel pot să retrăiesc atmosfera și sentimentele mele din vremea aceea așa cum le-am simțit. Trebuie să le redau așa cum au fost. Altfel pare că invent. În fond cine mă obligă să scriu ceea ce a fost altfel decât cum simt? Totuși câteodată mă doare și frumosul când îl descriu. Probabil că a fost prea puțin. Amintirile urâte nu le accept. Ele mă urmăresc mult timp și în vise ca un scai. Probabil că au fost prea multe.

Astăzi cu marea în fața mea, rămân cu ochii mari deschiși pe ea. Urmăresc totul și nimicul. Nici totul, nici nimicul nu apar pe linia orizontului. Ochiul meu rămân însă acolo...

Astăzi și aici continui să gândesc și simt la fel.

Această carte numai prin titlul sau REGELE MIHAI I IN AMINTIREA MEA, vrea să spună multe despre viața mea, a noastră, a țării și mai ales a Regelui și a Familiei

Regale. Cum sunt și acuma grăbită tot de trecerea nemiloasă a timpului, cartea trebuind să apară la sfârșitul acestei luni, îmi permit să mai citez câteva pasagii din ea special pentru cititorii de la Geneva ai Revistei „Căminul Românesc”, ca și pentru alții din alte țări îndepărtate, ce duc dorul Regelui, ei aflându-se, ca și mine, la sărbătorirea Centenarului Regelui nostru, cam departe de Castelul Peleş din România.

Nu trec mai departe fără să aduc și soțului meu un omagiu când evoc aici prietenia lor. Și mai mult astăzi în cadrul acestui Centenar sufletul meu se simte strâns legat de Vlad soțul meu la 3 ani, făcând prima lui vizită la Palat viitorului său prieten, Mihai în vârsta de 1 an. Il revăd diplomat decorat de Regele Mihai I după o grea misiune; tot alături de El în copilărie și tinerețe în România și Italia unde Mihai venea 2 luni pe an în vacanță la mama lui iar Vlad a trăit 8 ani alături de tatăl lui, Atașat militar la Roma. Nu uit și arestarea lui Vlad de comuniști.

Prefer într-un articol ca acesta nu prea lung și mai ales pentru că totuși vom

Amintire personală din albumul familiei Skeletti: Regele Mihai împreună cu prietenul său Vlad Skeletti într-o "aventură" ciclistă din copilărie

serba această atât de importantă aniversare „Centenarul Regelui Mihai”, să nu mai pomenesc aici de marile dureri suferite și de El și de noi. De exemplu exilul despre care aș avea multe de spus, ci să mai citez pasaje pline de lumină din noua mea carte pomenită mai sus.

Am de ales să povestesc crâmpie din întâlnirea mea întâmplătoare cu El la un pahar cu lapte bătut; sau odată cum a trecut pe skiuri pe lângă mine ca un fulger, iar eu desigur am căzut surprinsă în zăpada mare. Altă dată am avut posibilitatea să asist în Sala Ateneului Român la concertele în loja regală aflându-se El și ilustra Sa Mamă, sau la Mitropolie la slujba de Înviere. N-am uitat nici cum ne-am întâlnit întâmplător la Brașov, sau și mai bine, cum m-a premiat când am ieșit a treia în campionatul național de vele al României iar apoi am petrecut împreună pe marginea lacului o după masă și o seară încântătoare. Totul și altele la fel de atrăgătoare le veți găsi în cartea scrisă acum în cinstea Lui. Am scris de asemenea și despre unele din Exilul nostru și din „Exilul Lui”, mai ales că am fost atât la Fiesole, la Regina Mamă, cât și la Versoix în vizită. Greu, greu. Nu am căderea să vorbesc despre Regele Mihai și Familia Regală în exil. În situațiile foarte grele am fost învățată de mică: se tace, nu se discută. Despre noi în exil ar fi prea lung și nu pentru toți cititorii interesant.

De aceea prefer acum, să povestesc pe scurt cum L-am întâlnit odată la Brașov, citând exact din carte:

„Tata mă lua când se putea cu el la Brașov, unde avea al doilea cabinet de avocatură. Descindea la Hotel Coroana sau Hotel Aro. De data asta ne-am oprit la Coroana, unde eu mă simțeam mai bine. Era mai puțin modern decât Aro și cu un aer mai boieresc, mai cald și mai ca acasă.

A doua zi m-am dus să mai văd ce mai e nou prin oraș. Peste tot vitrine frumoase, piețe primitoare și largi. Îmi făcusem planul să intru în Biserica Neagră. Pentru mine cea mai impresionantă Biserică din Brașov. Splendidă. Impozantă. Parcă îi cheamă pe toți brașovenii și pe toți străinii să intre.

După aceea mă voi mai duce puțin să mă plimb pe Warte. Un cartier plin de vile și flori. Pe acolo locuisem nu de mult, cum am scris în paginile de la 228 la 230 din cartea mea „Sertarele cu secrete. Din istoria familiilor boierești Budișteanu și Skeletti”.

Ajunsesem aproape de Biserică. Deodată văd că trece pe lângă mine iar mașina Regelui Mihai. E singur. Oprește aproape în fața Bisericii. Deschide ușa grea și intră. Am mai stat puțin și am intrat și eu. Îngenunchiat în primul rând se ruga.

M-am retras în colțul din stânga din fundul bisericii. M-am așezat, făcându-mă mică. Nu vroiam să mă vadă. Mă întrebam pentru ce se poate ruga un Rege. Sigur pentru țară și pentru popor, cum de altfel se cânta în toate cântecele festive. Ce puțin! Sigur că se ruga și pentru mama lui și familia lui. S-a sculat încet în picioare. Arăta acolo între sfinți și icoane și mai solemn și și mai frumos. Avea tata dreptate. Era foarte rasat. Se vedea, Regele. S-a îngenunchiat, s-a închinat cu mai multe cruci ortodoxe și a ieșit. Eu îmi puseseam fața între mâini, ca să nu mă vadă, să nu creadă că îl urmăresc. L-am privit până a ieșit numai cu un ochi printre degetele răsfirate ale unei mâini. Rămăsesem cu imaginea lui cum se închina cu cruci ortodoxe și mă gândeam la Regina Maria, care cu toate că anglicană, când a devenit Regina unei țări ortodoxe, s-a convertit la religia țării și și-a și botezat toți copiii în religia ortodoxă. Regele Ferdinand a rămas catolic, dar fiind că

avea copiii botezați ortodox a fost însă excomunicat de Vatican. Ce chestie!

Auzisem acasă unde discutau toți ai mei, unii catolici, alții ortodoxi despre aceste întâmplări regale. Mihai era și El ortodox și cu toate astea, îmi ziceam, e credincios. După cum erau cei din familia mea, îi socotisem pe ortodocși mai puțin credincioși. Cu toate că tata pusese pe pereți mai multe icoane, unele aduse chiar de la Jerusalem când fusese pe vremea studenției acolo. El, mai făcea ceva, ceea ce pe mine mă liniștea mult: seara când venea acasă aprindea o lumânare la icoane și se închina. Astfel când îl vedeam prin ușa rămasă la cererea mea deschisă, mă împăcam cu toate și adormeam.

M-am întors repede direct la Hotel. Eram tulburată și emoționată. Regele meu e credincios! Probabil simte și El nevoia să se roage, la fel cum o simt și eu.

Vroiam să vorbesc cu tata despre toate. N-am așteptat mult și iată că era lângă mine.

-Ce bine că ai venit așa repede. Mai repede decât credeam.

-Da am terminat mai repede și cu succes. Am câștigat unul din cele două procese de aici. Al doilea s-a amânat. Mergem să mâncăm ceva că mi-e o foame.

Zis și făcut. Eram la o masă din restaurantul hotelului.

-Iar l-am văzut pe Rege. Îți închipui. Mă plimbam îndreptându-mă spre Biserica Neagră. Mașina lui s-a oprit chiar lângă ea și a intrat. Am intrat și eu. S-a dus în fața altarului și acolo s-a rugat tot timpul. Eu am rămas în fundul Bisericii. Vezi că dacă se roagă însemnează că are griji.

-Ei, oamenii nu se roagă numai când au griji. Ei se mai roagă și când simt nevoia să mulțumească Cerului, sau să ceară vre un ajutor.

-Crezi că are griji? Fetele de la școală spun că Mareșalul Antonescu nu-l lasă

să participe ca Rege la nimica. Tu știi ceva? Se poate așa ceva?

-Draga mea, orice se poate în viață. Din păcate. Nu e permis așa ceva. Un om ajuns în fruntea țării dacă vrea, poate însă orice. Știu și eu că limbajul Mareșalului, care nu este socotit numai oficial ci îl folosește și direct acuma cu Regele, a fost mereu în sensul că acesta, fiind prea tânăr, trebuie să fie considerat de popor numai ca un simbol. Mergând pe ideea că tatăl lui nu l-a educat în ce privește lumea de atunci și lupta politică, Mareșalul a început de când s-a proclamat „conducător” să-l dea la o parte. Ca să reușească, consideră că trebuie să-i comunice orice pe de parte ca și mamei lui, foarte impresionată de această atitudine. Se pare că Mihai a fost foarte nenorocit în ultimii 10 ani de domnie ai Regelui Carol, așa că s-a închis tot mai mult din cauza educației foarte severe primită de la tatăl lui. Purtarea Regelui Carol II cu Mihai, care la întoarcerea lui în țară avea încă sub 10 ani, în contrast mare cu iubirea și tandrețea mamei lui, l-a făcut să-și construiască după alungarea mamei, o pavază dură în fața vieții și în contactul cu ea.

-Mi-a mai povestit și mama, că o tot întrebam despre El, mai ales că citeam în ziarele tale o grămadă de lucruri despre ei. Dar tu n-o să mai faci politică, nu e așa?

Tocmai puseseam această întrebare atât de importantă pentru mine. Ea mă preocupa de mult timp și nu știam când voi putea să i-o pun. În acel moment s-a deschis ușa și a intrat Regele, acompaniat tot de prietenul de la Otopeni. Noroc că masa lor la care a fost condus, era la alt nivel al restaurantului și în spatele tatei. Eu l-am putut privi astfel chiar în plin cum se îndrepta către ea. Eram însă mulțumită că tata nu l-a văzut intrând, pentru că vroiam să continuăm

subiectul. Restaurantul era destul de gol și am simțit deodată o mare liniște venită de la Regele nostru. Nu se putea, îmi spuneam, să se întâmple ceva rău țării. Aveam un Rege atât de bine. El coboară din strămoșii lui regali, cei ce au construit țara, aducând-o prin priceperea lor la nivelul la care ajunsese, gândeam tot privind-o.

Toate acestea m-au fulgerat numai câteva clipe, pentru că am auzit răspunsul tatei.

-Da, așa e, îți promit, așa cum i-am promis și mamei tale și părinților mei. Nu vă mai las singuri. Acuma, pentru că sunt cunoscut de câțiva ani ca om public, tot mai sunt însă obligat să țin conferințe când sunt convocat.

-Da știu. Te-am auzit discutând cu mama despre aceste conferințe.

-Ei îi este cam teamă de ele, să nu îmi creez dușmani. Eu însă, vezi tu, când e vorba despre bunul mers al țării, nu pot să țin pentru mine ideile mele, m-au judecat, m-au condamnat la 7 ani și după 2 ani m-a grațiat Regele Carol și m-a numit ministru. Mai bine să nu mai vorbim despre astea și să mâncăm liniștiți. Lasă că vom mai avea timp să stăm de vorbă despre ce a fost.

.....
Și n-am mai avut timp. După puțin din cauza situației ce se înăsprea, a început în 1944 încă o nouă perioadă de 20 de ani extrem de dificilă pentru familia noastră. După cum se prezenta atunci la sfârșitul războiului situația națională și internațională, tata

a început să se ascundă prin țară ca să nu fie arestat iar de noua orânduire care se pregătea să vină la putere.

Nu vreau să mă mai gândesc la ce a fost apoi. Mai bine, aș vrea să mă mai pot concentra ca să mai pot povesti aici câteva clipe și momente de destindere în legătură numai cu Regele Mihai. Mult îmi place să scriu despre El. Mi se pare că sunt cu El și pot să mă întretin cu El. Oare voi vorbi vreodată cu El? M-aș bucura. Pare foarte liniștit. Și cu toate că e Rege nu se ține mândru și departe de oameni. Zâmbește mereu tuturor. Și zâmbește frumos, dulce, nu așa încât să te întreb ce vrea cu tine. O fi îndrăgostit de domnișoara respectivă cu care îl zăresc mereu când trece cu mașina prin fața aleii cu trandafiri? Ce frumoasă este aleea cu trandafiri! Sunt boschete dese roșii și galbene, așezate aproape unele lângă celelalte. Mă cam persecută domnișoara respectivă. O fi iubind-o? Dar oare ea îl iubește? Hm, zic. Aș prefera să-l pot iubi eu. De fapt eu îl iubesc deja. Așa fac și alte colege ale mele în recreație. Care mai de care se laudă cu asta. Dar totul e în aer. Cum să ajungi la un Rege? Mai e și chestia că fața pe care o va lua trebuie să aibă sânge albastru. Așa cică stă scris în Dispozițiile Casei Regale. Ah, o idee. Dacă acuma El e Rege însemnează că El e Șeful Casei Regale și poate că dacă se îndrăgostește de mine, care nu am sânge albastru, ci sunt numai boieroică după boierii tatei

din Argeș și cred că după nobilii mamei din Italia și acolo ar fi un grad important de boierie italiană, dar ce să mă mai gândesc acolo, că e prea departe. Mai întâi trebuie să se îndrăgostească El de mine și asta e și mai complicat. Ar trebui să ne vedem mai de multe ori, decât așa numai câte o privire și un zâmbet. Ar trebui să pot schimba unele idei cu El. Am văzut că dacă vorbesc găsesc și eu și băieți prieteni. Ce viață trebuie să fie alături de El la Palat..."

Așa fugeau gândurile mele la începutul adolescenței. Noroc că tot în acea vreme m-am îndrăgostit pe viață de marea mea iubire, Vlad, care cu prezența și experiența lui, mi-a putut mângâia rănile și deschide tot felul de porți mai mici sau mai mari, cum au fost și cele ale Palatului Regal, sau de la Versoix, când personal Regele nostru Mihai, ne-a deschis ușa de la intare îmbrățișându-și cu același drag prietenul de o viață întreagă.

Și personal am mai avut un noroc acela de a fi putut fi contemporană cu El, deci l-am putut simți în copilărie și tinerețe alături cel puțin ca pe un frate. Apoi prin dragostea pentru soțul meu a fost în continuare aproape de noi o viață întreagă.

DUMNEZEU SĂ-I AIBĂ ÎN PAZA LUI PENTRU A NE AJUTA CU HARUL DIVIN ȘI PE EI ACOLO ȘI PE NOI CEI RĂMAȘI AICI.

Despina Skeletti Budișteanu

Monument în cinstea centenarului de la nașterea Regelui Mihai

Monumentul din bronz îl va reprezenta pe Regele Mihai în uniforma de mareșal al Armatei Române, în mărime naturală. Statuia va fi amplasată la Sinaia și va fi dezvelită la 25 octombrie 2021, cu ocazia împlinirii a 100 de ani de la nașterea Regelui Mihai, în baza protocolului semnat între Asociația pentru Patrimoniul Regal Peleş, Primăria Orașului Sinaia și Ministerul Culturii. Va fi primul monument dedicat Regelui Mihai în acest oraș, care ocupă un loc aparte în destinul său. Juriul care va evalua proiectele înscrise în concursul internațional va include personalități din domeniile arhitecturii și artei plastice.

Viața, zisă ca „Luptă între Bine și Rău”, fără temei în Dumnezeu

Pr. Vergil Vâlcu

Motto: „Greu nu e să ai dreptate, greu e să convingi pe alții. Nu întotdeauna e greu, ci numai când ai dreptate. Și, mai ales, e greu să convingi pe cei ce spun că s-au convins” (Grigore Constantin Moisil - 1906-1973).

Viața în bazele ei „dogmatice”.

Cunoscând interesul și preocuparea **Comunității științifice** de a găsi răspunsul cu privire la **Originea Vieții**, și nu atât cu privire la **rezolvarea** enormelor **probleme existențiale** cu care se confruntă Umanitatea, găsesc cu cale, necesar chiar, să mă refer, din contra, la **Originea „Morții”** și a cauzelor ce au făcut ca **Viața OM*-ului** pe Pământ să fie „o luptă”, așa cum o cunoaștem din istorie, și mai ales, din cotidianul ei, astăzi. **Originea Vieții**, nu pune probleme **cunoașterii teologice**. Nici **perfectiunea ei fizică**, pe care cercetarea **științifică** o recunoaște și ea, întru alcătuire, până-n particulele ei cele mai „nevăzute”, cu precădere, **la bază**, în sistem, cuprinse în **codul ADN**. Cunoscând **Originea Vieții și perfectiunea ei**, voi încerca să explic mai jos și să arăt de ce, **tot ceea ce nu este bine** legat de **Viață și de lipsa bucuriei** ei, se datorează „**Morții morale**”. De când a depășit OM-ul limitele „**libertății sale**”, ieșind adică din **Legea firii, a Cuvântului lui Dumnezeu de Viață**. Or, dacă **perfectiunea Vieții fizice**, este identificată în

bazele ei din „**ADN**”, **perfectiunea Vieții morale**, ca bucurie (în Dumnezeu), o găsim tot în **bazele ei**, cunoscute din **Eden**. Mă voi referi aici la „**Eden**”, ca la alt „**cod**”. Al **perfectiunii morale**, numindu-l convențional „**EDN**”, **geamănul „bioetic”** al așa de cunoscutului „**ADN**”. Este izbitor că aceste **două coduri** au în comun literele „**D**” și „**N**”, aceleași din „**binarul**” pe care stă **Cuvântul Adevărului: „Da și Nu”**. Ce rezultă din aceasta? Că **legea perfectiunii Vieții biologice** (în **ADN**), stă pe aceleași „**baze binare**” cu **perfectiunea stării Vieții morale**. Care stare, nu privește decât pe **OM**. Remintesc că „**Moartea morală**” își are **originea**, culmea, în locul cel mai sfânt, numit atunci „**Eden**”. De aceea, se pune întrebarea legitimă: Era „**Edenul**” un simplu „**loc**”, sau era el un „**cod**” (**EDN**) al **cunoașterii legii morale binare** la școala Vieții cu Dum-nezeu? Anularea lui „**NU**” din **binarul moral** („Să **NU** mănânci”) schimbă, în mod radical, raportul OM-ului **spiritual-EDN** („a fi”), cu al **fiziologicului - ADN** („a avea”). Acest decalaj „fizio-bioetic” de „**Calendar binar**”, înseamnă în istoria păcatului: „**Sunt**, mă definesc prin ceea ce **Am**”. Iată și de ce **Viața, zisă ca „luptă între Bine și Rău”**, e doar disimularea aceleia dintre „a avea” și „a fi”, fără de **Dumnezeu**. Perturbarea **Legii morale** în codul binar-moral „**EDN**” a afectat, în primul rând, raportul OM-ului cu Dumnezeu. De unde și pierderea **adevăratei Cunoașteri** cu privire la **Viață: a originii, a sensului și a sacralității ei**. Motiv pentru care, personalități, între care bisericești, intuind că

rânduiala Vieții, e înscrisă în **bazele ei**, au pledat pentru o **Nouă Ordine Morală**. Ordine pentru care **pledez și eu**. Cea conformă întocmai cu **Legea Morală** naturală, sădită în OM de Dumnezeu.

Viața în „colțul ei de umbră”.

Voi începe aceste rânduri cu ce se știe mai bine și se zice despre **Viață**, mai ales, când ceva nu e „în rânduială” „**Cliseul**”, anume: „**Așa este de când e Lumea!**” Cum să interpretez? Resemna-re, lașitate, fatalitate? Câte puțin din acestea toate?... Unde și când s-a creat acest **cliseu insidios** în Lume? - mi-am pus întrebarea. Deja că **Viața** ar fi „o luptă”... Căutând acum, pe dinapoia **Uma-nității, spre încotro** a tot mers ea, am motive să spun că, „**de când e lumea**”, a dat OM-ul, în bine, **lupta** ca pe **viață și pe moarte, „cu sine”**. Luptă adesea pierdută! Pentru că, dacă asta ar însemna **Viața: - lupta OM-ului „între Bine și Rău”**- cum ar mai fi ea **darul iubirii lui Dumnezeu**? Să se fi „**replicat**”, oare, Dumnezeu, în **OM**, ca spre a se delimita, în **antidot**, și cu dimensiunea **contrară** propriei Sale existențe veșnice: cu **neliniștea, cu angosta, cu moartea**? Pe când crea „în timp și spațiu” **natura** unei Vieți la superlativul cu baza în „**BINE**”, să fi admis Dumnezeu, în **paralel**, procesarea unei **entități reziduale „vii”**, cu caracter **mesager viral autoimun**, care să amenințe în permanență OM-ul, **Viața**? „**Principiul**”, adică, al **negației lui Dumnezeu însuși**, cunoscut cu numele de „**RĂU**”? Ei bine, datele de care dispunem, între care, cele **științifice**, din ce în ce mai concludente astăzi, ne

arată că întreaga Creație este întocmită de Dumnezeu pe principiul **BINAR**. În/binar/ ea, adică, după **știința** divină, a **contrariilor**: Da și Nu, pozitiv-negativ, masculin-feminin etc., ce se completează la modul **reciproc-necesar**, ca să facă posibilă **Viața**. Da și nu, masculinul și femininul, pozitivul și negativul, pe partea fiecăror, vin adică, cu „**conținutul**” lor vital-necesar, **propriu**. Acest principiu al Vieții este cel mai la vedere în actul **fecundării**, unde apar distincte masculinul și femininul, indiferent de regn și specie. Cu alte cuvinte **el și ea** stau ca normă (dogmă) în **fundamentul** perpetuării Vieții. Nici numai „**el**” și nici numai „**ea**”, ci **împreună**, după norma **binară** a Vieții, țin **edificiul** pe fundamentul divin, în **BINE**. Dacă deplasăm **pozitivul și negativul** pe **da și nu**, ca „binar” în **planul moral**, obținem același lucru: stabilesc împreună **Adevărul, Binele**. Se pune întrebarea: atunci, cum stăm cu **Răul**? Ce este el? Dacă **negația** este și ea parte a afirmării **Adevărului**, a **Binelui**, de ce **Răul** mai apare el **NEGAȚIE** a Vieții? **Binele și Răul** nu constituie, împreună, adică, **un binar**? **NU**. Pentru că **Binele** este **de el însuși un binar**. La fel și **Adevărul**. Referindu-se la **Adevăr** (în care rezonază **Binele**), iată ce spune Mântuitorul Hristos: „**Cuvântul vostru** să fie: Ceea ce este **da, da**; și ceea ce este **nu, nu**; iar ce e mai mult decât acestea, de la **cel rău** este” (Matei 5,37). „**Da și Nu**”, **lege!** Vedem că Mântuitorul nu denumește aici pe „**Cel rău**”. Acela fiind oricine denaturează **Adevărul**, prin **mincină și viclenie**. Ca atare, știm bine

astăzi că **Răul** nu este un principiu **coexistent**, în mod dualist, cu **Binele veșnic**, ci este o altă **stare**, identificată teologic cu **lipsa Binelui**. El n-are nimic din ceea ce este **binar**, precum nici șarpele **mono-pulmonar**, așa de **singular**. Și, precum nu de șarpe îi e teamă Omului, cât de **veninul** lui, tot așa și de **Diavol** (șarpele biblic), nu de „neamul” lui suferă **Adevărul**, ci de **vicleania** lui, cu care nu are nimic comun: **Minciuna**. Cărei minciuni, îi este el, Diavolul, **tată**: „Dacă Dumnezeu ar fi Tatăl vostru - spune tranșant Mântuitorul -

«Când trupul acesta supus putrezirii, se va îmbrăca în neputrezire, și trupul acesta muritor se va îmbrăca în nemurire, atunci se va împlini cuvântul care este scris: „Moartea a fost înghițită de biruință.”» 1 Corinteni 15:54

M-ați iubi pe Mine, căci de la Dumnezeu am ieșit și am venit (...). Voi sunteți din **tatăl vostru, diavolul**, și vreți să faceți poftele **tatălui vostru**. El, de la început a fost ucigător de oameni și nu a stat într-un adevăr, pentru că **nu este adevăr întru El**. Când grăiește **minciuna**, grăiește dintru **ale sale**, căci este mincinos și **tatăl minciunii** (...). Cel care este de la Dumnezeu ascultă cuvintele lui Dumnezeu; de aceea **voi nu ascultați, pentru că nu sunteți de la Dumnezeu**” (Matei 5, 42; 44; 47).

„**Răul**” în gândirea filosofică dualistă a **OM-ului „dezbinat”**. **Gnosticismul**.

Dacă **Răul** nu este

complementar **Binelui**, rațiunea umană aflată, cu fatalitate, sub „Imperiul” lui manifest-instituționalizat, nu i-a găsit o altă explicație „logică” decât că acesta ar avea **existență de sine**, identificându-l cu **materia însăși**. De orice natură ar fi ea. **Tot ce este creat**, învățau aceia, ar fi „**natură rea**”, adusă întru existență nu de Dumnezeu suprem al Binelui, ci de un altul, **inferior**, de un **Demiurg/Semizeu**. Ca atare, **sufletul** Omului nu poate fi decât un **prizonier** neputincios a **trupului** (materie rea), de unde rezultă și **conflictul** lor

perpetuu: **Lupta** dusă, în trup, **între Bine și Rău**.

Extinsă apoi la tot **corpul social** (colectivitate). Astfel de gândire care se credea **cunoaștere** (în grecește „**gnosis**”), a dat naștere curentului filosofic numit „**gnosticism**”, foarte popular și pe vre-mea Mântuitorului Hristos. Ca paranteză, gnosticismul a

condus la începutul secolului IV la **erezia ariană** (promovată de preotul creștin **Arie**, din Alexandria). Acesta învăța că Mântuitorul Hristos nu putea fi, cu adevărat, **Fiul lui Dumnezeu**, întrucât **materia rea** (trupul) nu se putea uni, în Hristos, cu **perfectiunea divină**. Ca atare, **Arie** învăța că Iisus Hristos nu S-ar fi născut din veci din Tatăl, ca Fiu al lui Dumnezeu, ci ar fi doar **prima și cea mai perfectă creatură a Tatălui**. Erezia lui **Arie** a fost combătută, **argumentat**, de primul Sinod ecumenic de la **Niceea** (325), care a stabilit, pe baza învățăturii permanente a Mântuitorului Hristos, că **El** este **Fiul lui Dumnezeu** (Vezi **Crezul/Simbolul Credinței**). „Partea bună” a ereziei lui

Arie, a fost aceea că ea a dat ocazie Bisericii Creștine Universale să se exprime, implicit, în mod plinar, împotriva gândirii **dualismului gnostic**, fatalist. Creația are un singur Autor: pe **Dumnezeul Trinitar: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt** (de unde și **tridimensională**, după **lucrare**, - și, **binar** întocmită, spre „**perenică așezare**”). Toate câte a făcut Dumnezeu, a văzut că „**erau bune foarte**” (Facere 1,31). Pe scurt, învățătura creștină este clară. **Răul nu există în sine**. Nu este un „**ceva creat**”. El nu este **normă**. Nu face dualitate cu **Binele**, cu care nici nu pactizează, ca și cum ar face cu schimbul. **Ca stare**, el este, pentru Viață, unul **ființial morbid**. Întrucât, „**Răul moral**” este lipsa „**Binelui vital**”, semnalizat în OM ca **suferință**. Astfel **pătimizește** Omul cu **sufletul în trup**. Fiind trupul însuși creat pe principiul binar, **suferința** sesizează acestuia, **în actual**, lipsa părții complemen-tare a stării „**de bine**”. Când ne referim la **Bine** și **Adevăr**, ca **Viață**, nu le putem disocia de nici un fel, deoarece acestea au, în lucrare, ca și OM-ul, **aceeași unică Sursă de exprimare: pe Dumnezeu**.

Minciuna: Lipsa de Adevăr, nevoia de Dreptate, Lupta...

Bine, bine, atunci, ce mai însemna pomul paradiziac al „**Cunoștinței Binelui și Răului**”, dacă **Răul** nu exista? Aflând că știa OM-ul că dacă ar mânca din acel pom „**va muri**” (Facere 2,16-17), ce retorică folosește Diavolul ispititor pentru a grăbi **ruperea** aceluia de Dumnezeu Vieții, prin a-l face să iasă din supunerea de **legile divine**, de cunoaștere și de lucrare „**în Bine**”? : „Nu, nu veți muri! Dar Dumnezeu **știe** că în ziua în care veți mânca din el vi se vor deschide ochii și **veți fi ca Dumnezeu**, cunoscând **binele și răul**”(Facere 2, 4-5). Stia bine **Dezbinătorul**, că **starea de Bine**, OM-ul o trăia deja,

pe când, pe cea **de Rău** n-o cunoștea. În ce consta a face **Răul**, lipsa **Binelui**? În **dez/binar/ea** rându-ielii **Legii divine** sădite în Creație prin **Cuvântul (Logosul) lui Dumnezeu**. Căci acel „**NU**”, din porunca „**Să nu mănânci**”, la nivelul Creației, știm astăzi, era parte a fundamentului ei **binar-moral**. Călcând porunca divină, a nesocotit OM-ul, de fapt, ceea ce nu cunoștea încă: **funcția spiritual-morală** a lui „**NU**”, ca „**pol**” al **stării de Bine**. Căci numai în **replică valorică** „pe balanță” cu „**NU**”, ca **Adevăr de Viață**, mai are „**DA**” valoare de **bine**. Or, **Adevărul**, știm, ca **valoare morală**, este **norma absolută a Vieții „în bine”**. Pentru că, în Creație, „binarul” la care m-am tot referit, nu face doar legea Vieții **materiale**, ci și pe a celei **spirituale**. Și constă nu doar în **unda de lumină** ce ajunge „**la văz**”, ci și în **vibrația** Cuvântului Adevărului „**în auz**”. Cele **cinci simțuri** sunt, în OM, „**senzorii divini**” ai **cunoașterii**, între care, **văzul și auzul**, cu precădere, ai rămânerii „**în BINE**”. Ele sunt și simțuri **spirituale** ...

Viața este cel mai mare **Dar** de la Dumnezu. „**Moartea morală**”, cel mai mare **dezastru!** Privită, din-spre Dumnezeu, ce însemna porunca: „**Să nu mănânci... că vei muri**”? **Știm**. Dumnezeu nu este doar Creator, ci și **Proniator**. Poartă **de grijă** Creației Sale. Ca să creeze **ceva mai bun** decât el, Dumnezeu știa că OM-ul **nu putea...** Ce putea OM-ul în schimb? Putea să devină **părtaș** (partener), prin pronie (**purtare de grijă**) la Opera Sa. Ca să poți avea o așa **purtare**, trebuie să fi demn de o așa **lucrare**. Nu e de ajuns **să o admiri**. Trebuie să **înveți să o prețuiești**. De ce **să înveți**? Pentru că **nu e Opera ta**. „**Mărul/Fructul**” (**Creația**) este plăcut/ă la vedere, „**dă știință și e bun de dorit**”, constată **Omul-femeie**, - **mama tuturor** celor ce se vor

naște! Dacă iese OM-ul, în **cunoaștere**, din **parteneriat** cu Dumnezeu, ca **responsabilitate**, ai cui „**purtători de grijă**” vor mai fi, **ACEI, atâția-n Lume**, ce se vor naște? Crezând că-și face **dreptate** (în ideea de bine), fiul lui Adam, **Cain**, omoară pe fratele său mai mic, **Abel**. Întrebat de Dumnezeu: „**Unde-i fratele tău?** - Cain se arată surprins în a sa **jurisprudență**: „**Nu știi!** Au doară eu sunt **păzitorul** fratelui meu?”(Facere 4,9). Așa au apărut: **lupta** - ca pentru „**Bine**”; **crima** - ca pentru **Dreptate, minciuna** - ca pentru **Adevăr**. Iar pentru **Rău**, în contraparte, - fiindcă **lipsit de binar** - nevoia belicoasă a căutării de **Adversar...**

Iisus Hristos și Lucrarea de Restaurare a Chipului lui Dumnezeu în OM.

Știm. Sau, mai curând „vedem” ce s-a petrecut cu OM-ul Adam și cu **binarul „EDN”, codul său Moral**. **Memoria** unei căderi din Har (perechea Adam) precum și a unei **crime** (Cain) afectau Chipul lui Dumnezeu în OM, într-atât că nu se putea opera în el schimbarea prin viitoare nașteri, în sensul unor **geneto-setări**, chiar dacă **Set**, al treilea fiu al lui Adam, ar fi putut „**încarna**” această orientare. Dumnezeu a inițiat, de aceea, în **Fiul Său, Iisus Hristos**, o altă lucrare, aceea de **Mântuire a Lumii**, cunoscută în teologie ca una de **Restaurare**. Sau, cum a mai fost denumită: „**A Doua Creație a Lumii, în Har**”. Aceasta nu mai este doar lucrarea Sfintei Treimi, ci **asociază Dumnezeu la ea**, în mod nemijlocit, pe OM-ul, **bărbat și femeie**. Cu respectarea deplină a **liberului arbitru**. Dumnezeu vine la OM, în **OMUL- FIU, Cuvântul divin Întrupat**. Lucrarea lui Dumnezeu în Hristos, nu era doar aceea de a-l scoate pe OM din fatalitatea așa-zisei lupte între Bine și Rău, ci aceea de a-l

readuce la **Cunoașterea Adevărului de Viață**. Acel „**NU**” din porunca divină, parte a **codului moral EDN** (cum l-am numit), desconsiderat de „perechea Adam”, ce a adus Lumii **Moartea morală**, trebuia **reșezat** în OM, cu valoarea lui **reală**: aceea de **VIAȚĂ**. Așa ca OM-ul **restaurat în Hristos** să poată reintegra, nealterat, în natura sa umană, **Chipul lui Dumnezeu**, în forma Sa **inițială**. Nu e întâmplător că prima minune cu caracter, așa zice, puternic **mesianic**, săvârșită de Fiul lui Dumnezeu între oameni, este cea cu ocazia **reconsacrării „Cuplului uman”**, în sensul **Chipului divin în OM, bărbat și femeie**. Și, unde se reconstituie, până astăzi acest **„Nucleu”** sacru al Familiei, „Celula” Societății, dacă nu, în ritualul „**Nunții**”? E cadrul în care și Mântuitorul Hristos începe lucrarea Sa de **restaurare** a OM-ului. E vorba de **Nunta din Cana Galileii** și de minunea săvârșită de El acolo, despre care voi vorbi aici, mai întâi, în „**cheia EDN-ică**”. Este acum tot inițiativa **femeii**, a Maicii Domnului („**Noua Evă**”, însă), care știe că nuntașii **nu mai au vin**, și cere Ucenicilor să facă tot ce le va porunci Mântuitorul Hristos („**Noul Adam**”). Cunoaștem scenariul (Ioan 2, 1-11). Mântuitorul înmulțește vinul prin **transformarea apei în vin**. Poruncește apoi ca el să fie adus **Nunului**, care, mirat de calitatea lui superioară și, neștiind de unde este, se adresează **Mirelui** zicând: „Orice om pune întâi vinul cel bun și, **când se ameteșc**, pune pe cel mai slab. Dar tu ai ținut vinul cel bun până acum” (Ioan 2, 10). **Vinul** este simbolul **Vieții**, devenit în același sens și element al Sfintei Euharistii, în care ne împărtășim cu Hristos. De ce am spus că mă voi referi la acest tablou, mai întâi într-o „cheie EDN-ică” (Edenică)? Tocmai pentru a reveni la OM-ul paradiziac. **Moartea morală** a survenit în

Eden, în urma călcării de către protopărinții Adam, a poruncii divine. De aceea Mântuitorul trimite vinul spre gustare **Nunului**. **NU**-ului, am zice, din binarul moral, „albit” de păcatul vechiului Adam. **Sărit** adică din codul moral (EDN). Nunul nu mai știa de unde provenea **vinul cel bun**, propriu-zis **Viața**. Dar cunoștea el foarte bine **viclenia**: când nuntașii sau amețit, la urmă, adică, „pune Omul vinul cel slab”. Memoria „Nu(nu)lui” nu era tocmai amnezică. Mântuitorul reamintea aici prin „**Nun**”, în mod subliminal am zice astăzi, că „**NU**”-ul „murise” în OM-ul binar sub păcat, fără de care, **VIAȚĂ** nu mai e... **Mirii** nu sunt tocmai absenți din scenariu, pentru că remarca adresată de Nun **Mirelui** cu privire la **vinul cel bun**, vrea să arate anume că minunea viza, de fapt, pe **Miri**. Fiind ei, de fapt, **la nivel de Cuplu** „în ruptură de stoc” (**Viață**). Ceea ce vrea să înseamnă că „plinirea vremii”, la care **Tatăl** trimite pe **Fiul Său** Lumii, era momentul ei critic. Când ea se afla „în ruptură de stoc” cu privire la „**Har**”. Închei aici cu „**cheia EDN-ică**”, pentru a continua, **în Hristos**, cu cea „**Pastoral mioritică**”. Replica aceleia, în viziune endemică. „**Vârful OMUL!**”. Tot ce a învățat și făcut Hristos între Oamenii, **OM** desăvârșit fiind, a arătat că statura cea mai **de vârf** ce o poate dobândi OM-ul pe Pământ, e aceea de **fiu-fică** ai lui **Dumnezeu**. Să nu ne mirăm! Dumnezeu l-a creat pe OM ființă cu **atribute divine**. **Sfântă**, „**în grafic**”. **Păcatul** a făcut ca Dumnezeu să recepteze, însă, **sacralitatea Lumii**, în mod „**geografic**”. Revin, de aceea, la Nunta din Cana Galileii, în cheia ei „**mioritică**”. **Taina Nunții** a fost denumită „**haric**”, **în mod virtual**, din moși-strămoși, cu rădăcina în „**NU**”. Denumire ce sugerează că din acest moment, **Mirii** vor face experiența unui alt mod de viață, necunoscut dinainte: a constituirii împreună a unui

„**Nucleu vital**”: **Trupul spiritual** al OM-ului binar, **bărbat și femeie**. Știm. Viitorii **Miri** se prezintă, mai întâi la „**Starea civilă**”, unde în mod **matrimonial-marital**, spun „**DA**”. Căsătoria civilă, nu este însă o „**Sfântă Taină**”. Este o „uniune” cu implicații juridice și matrimoniale. Or, din binarul viitorului **Nucleu familial**, la **Starea civilă** lipsește „**NU**”. Pentru memorie, acest „**NU**” a vibrat în urechile primului „**Cuplu Uman**” în chiar Grădina paradiziacă, numită Eden. „**NU**” stătea în **Știința de Viață** a lui Dumnezeu, care împreună cu „**DA**”, constituie „**Codul moral sacral**”, neconștientizat încă de **Cuplul** protopărinte Adam, dar înscris în OM la **Creăție**. „**Codul moral sacral**” necesita, de aceea să fie cunoscut, întrucât pe el se bazează înseși **limitele libertății umane**. Consimțământul („**DA**”) de la **Starea civilă** va conduce noul **Cuplu uman marital** sub același acoperiș/casă (căsătorie). **OM**-ul, însă, este constituit **binar**. Iar pe **Binar** stă întreaga **Creăție**: văzută și nevăzută. A purta de grijă și a păstra în **rânduială** „**Cele văzute și nevăzute**” este un **parcurs plin de ispite**. Provocări ce răspund altor legi, înscrise în **Codul moral** (de-numit aci convențional „**EDN**”). Deși ca ordine în **OM** de la **Creăție**, acesta nu emană din elementele ei, ci din **Știința lui Dumnezeu**. Mântuitorul Hristos a trebuit să facă față El însuși, ca OM, ispitiri-lor ce veneau de la **altă sursă**, străină misiunii Sale. **Sursa** fiind „**tatăl minciunii**”, cum îl numește El pe **Diavol**, „întru care nu e Adevăr”. Ispitirile erau de așa **viclenie** încât Mântuitorul să fi răspuns cu „**Da**” provocărilor lui”. Or, El a răspuns la toate cu „**NU**”. Dacă **OMUL** Iisus ar fi putut fi ademenit și ar fi făcut ascultare de **Diavol**, cum a făcut primul Adam, **misiunea Sa mesianică**, pe loc, ar fi încetat. Revenind la **Taina Nunții creștine**, așa numi-o, de

aceea, în Hristos, **Taina lui „NU”**. NU, același cu cel din **binarul „Codului moral”**. **Nu(nii)**, unul de-a dreapta și altul de-a stânga **mirilor**, în calitatea lor de „**Părinți spirituali**”, în partea de început a ceremoniei, numită „Logodnă”, ajută pe preotul săvârșitor să pună în degetele mirilor **inelele** (verighetetele). În formă de cerc, acestea nu simbolizează doar stabilitatea, infinitul, ci și „frontiera” **limitelor libertății** personale și de **cuplu**, de aici înainte, în ascultare de Cuvântul lui Dumnezeu. Ritualul „**Logodnei**”, care precede pe acela al **Tainei Nunții**, corespunde pregătirii de Dumnezeu a Cuplului protopărinte **Adam**, pentru rămânerea în **Cunoaștere**, prin **instruirea** în Cuvântul Lui de Viață. „**NU**”-ul din porunca Sa, **privativ** cu privire la libertate, avea valoare **sacramentală** cu privire la **Viață**. Nesocotirea poruncii, a făcut ca aceia să piardă „**Cu(Nu)na Vieții**”. Cunoscând, în schimb „**Răul**” și, odată cu el, „**Moartea morală**”. De aceea, continuând a vorbi aici de **Taina Nunții**, trebuie să spun că, deși ea pune în **OM** începutul sacramental al **vieții comune**, în realitate ea constituie o **virtualitate**. Deoarece Mirii sunt **încununați** acum cu **anticipație**. Ca și cum un sportiv ar câștiga competiția înainte de a o începe... Pentru că, dacă suntem atenți, ceea ce face ca ei să fie **încununați**, este tocmai acest „**NU**” privativ divin, al

„**binarului moral**”, de care vor ține cont, ca valoare și normă **viitoare** de Viață. Întrucât de acest „**NU**”, bine plasat în raport cu Voința lui Dumnezeu de Viață, va depinde, în final, **Cu(nu)na Vieții lor**. De aceea, **Cununiile** vor fi puse pe capetele Mirilor de către preotul celebrant, în chip simbolic, tot cu ajutorul **Nu(nilor)**, ca și în cazul verighetelor. **Cununa** Mirilor ce vor rămâne în Cuvântul lui Dumnezeu, este **Viața**. De aceea, după punerea Cununiilor pe capetele Mirilor, se cântă solemn: „**Doamne Dumnezeul nostru, cu mărire și cu cinste încununează-i pe dânșii**”. Iar stihul de la „Apostolul” ce urmează, vine să confirme imediat: „**Pusa-i pe capetele lor cununi de pietre scumpe, VIAȚĂ au cerut de la Tine și le-ai dat lor**”.

Se pot întreba unii, de ce dacă, vorbind despre Restaurarea Chipului lui Dumnezeu din OM, în Hristos, m-am axat doar pe acest tablou „de taină” al **Nunții**? Ei bine, în ea se readuce „**NU**” la **Viață**: în **EDN-ul sacramental** al OM-ului binar, **bărbat și femeie**. De la Starea civilă (unde Mirii au spus „**DA**”) și până la primirea „paharului nupțial”: „**Vinul cel bun**”... **Nunul** știe acum bine, în Hristos, vi-nul (**Viața**) de unde vine. Iată **parcursul ratat** de întreaga Omenire, aflată în **Moarte morală**, arătat de Dumnezeu Lumii, acum, în **OMUL-FIU** și Mântuitorul tuturor ce primesc și împlinesc în El **Cuvântul Vieții**. Nu ni se

pare că prin acest „**Tablou de taină**”, al „**Nunții**”, OM-ul - alcătuire binară - e din nou **instruit** de Dumnezeu, **în Hristos**, amintindu-i că vinul cel slab, **Răul** „de când e Lumea” - cum se spune - nu vine decât din **trufia** OM-ului slab/amăgit, care poate împinge Lumea, ca „globalitate”, la o **libertate** fără limite, **profund ireponsabilă**? Amăgire pe care n-a știut-o măsura cuplul protopărinte Adam? Sublimați fiind ei de **magia cunoașterii** pe alte căi decât prin **Cuvântul lui Dumnezeu**, numai în care se află **Lumina Vieții, cea adevărată**? De aceea, referindu-se la **ignoranța** Lumii aflate în întunericul păcatului, se delimita de ea Mântuitorul Hristos: „Eu nu sunt din lumea aceasta” (Ioan 8,23); „Eu **Lumină** am venit în lume, ca tot cel ce crede în Mine să nu rămână în întuneric” (Ioan 12, 46); „Cele ce vorbesc Eu, precum Mi-a spus Mie **Tatăl**, așa vorbesc” (Ioan 12,50). **Cuvântul Tatălui!**...

După tot ce am spus până acum, aș dori să conchid că **Viața** ce o avem **în dar** de la Dumnezeu, se află „**în mâinile noastre**”. Ne putem **bucura** de ea după **libertatea** pe care ne-o dă **Cunoașterea lui Dumnezeu, în Hristos**, și **Credința** care ne-a apărat **străbunii**, de viclenia „**tatălui minciunii**”.

Geneva, 1 Septembrie 2021
Preot Vergil Vâlcu

*Scriu OM (cu majuscule) în toate cazurile în care mă refer la el, ca împreună: bărbat și femeie.

Frumos și emoționant moment la sfârșitul slujbei

Duminica trecută, adică pe 29.08 am participat la slujba Preotului Vâlcu de la biserica din Chambésy. În aceeași duminică capriciul calendarului a vrut ca să se sărbătorească atât Tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul, cât și Noul An bisericesc. Părintele a ținut o predică foarte bine încheagată, îmbinând cu talent și îndemânare cele două evenimente atât de diferite. Și, nu numai atât: la sfârșit a avut loc o slujbă specială pentru noul an școlar. Am văzut o mulțime de copii îngenuncheați, însoțiți de unii părinți, ca și câțiva adulți de meserie profesori. Binecuvântarea de început de an școlar s-a încheiat cu miruirea tuturor. A fost pentru prima oară când am participat la un astfel de eveniment și mi-am zis că este bine să-l fac cunoscut și să-i mulțumesc Părintelui pentru această idee strălucită. Radu Eftimie.

Din viața Comunității

Comunitatea la 45 de ani, Biserica la 26

Radu Eftimie

Da, au trecut cam 45 de ani de la primele noastre întâlniri pentru fondarea Comunității ca organizație a refugiaților politici din Elveția, iar printre proiectele anunțate de la bun început a fost construirea unei biserici ortodoxe românești independentă de autoritățile românești politice și religioase ale vremii. Trebuie spus din capul locului că în contextul respectiv acest proiect era nu numai unul religios, ci și politic, o manifestare pe de o parte a unirii celor naufragați pe aceste tărâmuri, dar și unul politic de protest față de autoritățile de atunci. Iată că după mult zăbucium, datorită pe de o parte donațiilor substanțiale venite de la dna Ioana Munzer, ca și de la familia Mirabaud (circa 200.000 CHF în total), dar și a contribuției de circa 300.000 CHF proveniți de la membrii Comunității, precum și alți donatori, am reuși să strângem peste 500.000 CHF, care ne-au permis să lansăm proiectul construcției cu o firmă din România după căderea regimului comunist. Ca urmare, acum aproape 26 de ani, în decembrie 1995 am putut să inaugurăm biserica noastră. Din decembrie 1990 se împlinesc anul acesta 31 de ani de când, cu toate imperfecțiunile sistemului din România, și sunt o groază, opresiunea comunistă, cea pe care generația noastră a cunoscut-o, s-a dus la coșul de gunoi al istoriei. Complet? Desigur că nu, suntem încă, după atâția ani într-un proces de evoluție spre o societate cu adevărat democratică, proces care va dura cât va dura. De ce atât de lung? Pentru că la noi, spre deosebire de țări ca Ungaria, Cehoslovacia, Polonia am "avut parte" de o formă de comunism mai sălbatic, care a distrus din

temelii bruma de intelectualitate și clasă politică care începuse să se ridice la nivel european; în rest poporul nostru era format dintr-o largă masă de țărani, iar "clasa muncitoare" avea o vârstă de cel mult două generații. Numai închisorile comuniste au omorât peste 200 000 de oameni din rândurile intelectualității și ale clasei politice. Să mai adăgăm pe cei care au murit fără nici un proces, fie ca partizani în munți, fie cu diferite alte ocazii? Iar cei care au reușit să evite lovitura fatală, au mai putut ei să se exprime timp de decenii? Bine înțeles că, printre aceste victime se numără și un important număr de clerici proveniți din toate cultele (ortodox, unit sau catolic), dar în cazul clerului lovitura a fost mult mai perfidă: o parte au fost suprimați, dar alții și-au continuat existența servind regimul. Prin infiltrarea cu o serie de preoți aserviți organelor de partid și de securitate, și care la rândul lor să servească de instrument de control pe de o parte divulgând detaliile spovedirilor, iar pe de altă parte jucând un rol de influență asupra "maselor populare" în favoarea liniei partidului. Biserica nu mai era în întregime biserică, ci un fel de prelungire a activității PCR și a securității. Bine înțeles că o astfel de afirmație nu se aplică clerului în totalitatea lui, iar mulți dintre ei au așteptat zile mai bune pentru restabilirea credinței strămoșești. În aceste condiții exilul românesc a rămas în marea lui majoritate credincios tradițiilor românești, tradiții printre care se află la loc de cinste și cultul creștin, în mare majoritate de rit ortodox. Ca urmare, majoritatea grupurilor sau asociațiilor de refugiați politici români au avut grijă să se doteze, după posibilități, cu

un loc în care să se organizeze slujbe ortodoxe în limba română. Comunitatea Românilor din Elveția, situată la Geneva, a avut șansa de a beneficia de aportul unor oameni ca Ion Broșteanu, Oana Mirabaud, Ioana Munzer care dispuneau nu numai de bani peste posibilitățile refugiaților, așa că au reușit să construiască o biserică proprie la Geneva, lăcaș al cărei proprietar este asociația numită Comunitatea Românilor din Elveția (CRE). Înainte de 1990 CRE a avut, ca și celelalte asociații de români din exil, o atitudine combativă față de puterea de la București, iar cu ocazia Revoluției din decembrie 1989 a fost un exemplu de colaborare cu revoluționarii din țară, organizând transporturi de donații. CRE a avut dintotdeauna și continuă să aibă o atitudine anticomunistă, și sper ca această atitudine să se păstreze în continuare. Până în 1990, ca și celelalte grupuri sau asociații ale refugiaților, am organizat servicii religioase cu preoți din exil, iar Parohia noastră (Sfântul Ioan Botezătorul) a funcționat sub direcția unor autoriți bisericești din exil (multă vreme sub Patriarhatul Rușilor Albi din SUA), iar din 1996 înapoi sub Patriarhatul Ecumenic de la Constantinopol. Ce s-a întâmplat între 1990 și 1996? Trebuie spus că, în afara Parohiei noastre, din 1990 afiliata la BOR, funcționau la Geneva alte două Parohii românești - una tot a refugiaților sub conducerea Pr. Damian Ionescu, iar alta la Chambesey sub direcția Bisericii Ortodoxe Române, aceasta din urmă fiind frecventată până în 1990 de către foarte puțini refugiați. Imediat după schimbările politice de la București din

1990, dl Ion Broșteanu, Președinte pe atunci al CRE, s-a dus în vizită la București, a fost primit de către PF Teoctist, Patriarhul de atunci al BOR, căruia i-a cerut să ne dea un preot pentru Parohia noastră. PF Teoctist a aprobat în principiu cererea dlui Broșteanu dar, având în vedere trecutul Sfinției Sale ca Patriarh din vremurile comuniste, i-a promis dlui Broșteanu că își va da acordul pentru orice preot ales de dumnealui însuși și nu se va amesteca personal în acest proces de alegere. Conform acordului, Ion Broșteanu a pornit la recrutarea unui preot și l-a ales pe Pr. Adrian Diaconu, finul Pr. Galeriu. Din acel moment și până după construirea bisericii, a cărei inaugurare a avut loc cu ocazia Crăciunului din 1995, parohia Sfântul Ioan Botezătorul a fost sub responsabilitatea canonică a Patriarhiei de la București.

Cu ocazia slujbei inaugurale ce a avut loc pe 25 decembrie 1995, și de comun acord cu o serie de membri de atunci ai Comitetului și ai Comunității am decis ca această biserică să fie leagănul unirii celor 3 parohii românești (ba chiar mai multe, dacă o numărăm și pe cea de la Lausanne și poate altele în curs de formare). În aceste condiții, în calitate de Vicepreședinte Executiv al CRE, mi-am permis să îi invit pe toți preoții români din Geneva (au fost 7 preoți), iar din partea autorităților române am invitat atât pe Regele Mihai, cât și echipa Ambasadorului României de atunci la Berna (dl Iosif Boda). În mintea mea și a unui bun număr de prieteni speram ca această biserică să fie un punct de apropiere între diversele generații de români, locul de întâlnire, dialog și înțelegere, indiferent de crezul lor politic sau în alte domenii. Eu cel puțin, speram ca împăcarea să șteargă toate rănilor provocate de-a lungul timpului, dar probabil că era

încă prea devreme, rănilor prea proaspete, așa că am acceptat să mai așteptăm. Din păcate, din motive independente de voința mea, ne-am despărțit din nou în trei parohii care funcționează în trei lăcașuri diferite și, mai mult decât înainte, fără să-și vorbească între ele. Și nu-și mai vorbesc nu numai de ieri, de azi, ci de peste 20 de ani. **Găsiți că este normal? Cine este de vină? Nu cred că are vreo importanță cine este de vină, probabil că fiecare dintre noi, participanții de atunci, avem o parte de vină, dar cred că este normal să ne uităm spre înainte și să îndreptăm această situație, indiferent de cine ce vină a avut acum 26 de ani.**

La cele de mai sus se adaugă o problemă practică, care ne poate lovi în orice moment: dacă dintr-un motiv sau altul, nu mai dispunem de un preot de limbă română ce soluție avem? Cum s-ar întâmpla asta? Foarte simplu, și pe neașteptate: Pr. Damian se apropie de 80 de ani (79 mai precis), deci puterile sale tind să se diminueze. Pe de altă parte, Pr. Ionuț Velecico își câștigă existența prin alte mijloace decât preoția; deci, cu toate promisiunile făcute, dacă din punct de vedere familial sau profesional este constrâns să ne părăsească, atunci o va face, iar noi ne găsim fără soluție de înlocuire. Problema nu este numai că nu am mai avea preot, dar cum vom putea plăti banii pe care îi datorăm pentru întreținerea bisericii? Știți cam cât costă? Am să vă spun eu: chiria pentru teren (7000 CHF pe an) plus asigurările (circa 3000 CHF pe an) plus apa, lumina și alte cheltuieli ne duc la cel puțin 11-12000 CHF pe an. Aceste sume sunt asigurate astăzi de membrii Comunității și de participanții la slujbe, dar dacă aceste slujbe nu mai au loc?

Soluție

La 32 de ani de la prăbușirea regimului comunist, și la 26 de ani de la construcția bisericii românești din Elveția, **propun o reîmpăcare completă cu Biserica Ortodoxă Română.** În ce condiții s-ar putea realiza aceasta? Trebuie să ne gândim la toate detaliile, dar **singura condiție pe care o pun din capul locului este ca preoții Damian Ionescu și Ionuț Velecico să își păstreze pozițiile actuale și, bine înțeles, să se ridice toate restricțiile care împiedică astăzi realizarea de slujbe în comun ale parohiilor românești cu ocazia Paștelui, Crăciunului și altor sărbători creștinești.**

Desigur că există și multe alte situații de ordin practic care vor trebui discutate și soluționate, dar primul pas este de a declara dorința de a porni astfel de discuții, ori asta nu se poate face decât prin discuția problemei și prin votul exprimat în cadrul unei Adunări Generale a Comunității.

Opoziție

Desigur că, după ani, ba chiar zeci de ani de așteptare, nu este cazul să facem acum o astfel de mișcare în graba mare și să riscăm un alt eșec ca cel din 1996. De aceea am pornit acțiunea prin a întreba în dreapta și în stânga printre cei apropiați pentru a afla dacă cineva vede probleme la această acțiune. Singura reacție negativă, ba mai mult decât atât, categoric negativă și fără nici o posibilitate de negociere mi-a venit în mod indirect din partea Pr Damian Ionescu. **Din păcate Sfinția Sa nu și-a argumentat refuzul, promițând însă că va aduce argumente numai în cadrul Adunării Generale a Comunității (care va avea loc Dumnezeu știe când, din motive de pandemie).**

Nu pot să cred că Pr. Ionuț și dl Berindei ar putea fi împotriva, și iată de ce:

1. Este adevărat că Pr. Ionuț Velecico a devenit preot

la noi, fiind "uns" în mare secret (**de ce oare în secret?**) de către Biserica Ortodoxă de la Constantinopol. Mărturisesc că, pe mine personal, mă afectează o astfel de hirotonire; aş fi preferat o slujbă publică de celebrare a evenimentului, cu participarea tuturor credincioşilor din biserică, conform obiceiurilor **bisericii noastre**. După ştirea mea, cel puţin în cadrul BOR deoarece nu cunosc practicile din alte biserici, fenomenul, de importanţă majoră atât pentru preotul în chestiune, cât şi pentru enoriaşi, se desfăşoară cu mare fast şi cu o cât mai largă participare. Este de fapt cel mai mare eveniment din viaţa unui preot, deci trebuie tratat în consecinţă. Nu vreau să dezbat mai departe acest subiect, dar maniera de a proceda a creat nedumerire în minţile multor credincioşi. Revenind la Pr. Ionuţ, nu pot să cred că cineva care a absolvit studiile de preoţie în cadrul BOR ar avea cu adevărat ceva împotriva acestei instituţii religioase în cadrul căreia ne-am născut şi botezat cu toţii, inclusiv Sfinţia Sa, instituţie de care ne-am depărtat atât timp cât ea a fost sub cizma comunistă, dar acum trebuie să refacem rândurile în jurul Ei. Este adevărat că în timpul comunismului au existat preoţi care au slujit mai degrabă pcr decât pe Dumnezeu, dar mulţi dintre aceştia se află acum în faţa Lui şi dau socoteală. Să nu uităm şirul de martiri în sutană din închisorile comuniste! Poate oare Pr. Ionuţ să ne dea o explicaţie convingătoare a acestei atitudini? M-aş mira şi cred că nici nu este cazul să-i adresăm o astfel de întrebare pentru a nu-l pune în situaţia penibilă a unor explicaţii puţin convingătoare!

2. Dl Ilie Berindei a fost acela dintre noi care timp de ani de zile a întreţinut relaţii cu BOR, ba chiar acum câţiva ani a fost şi invitat pe cheltuiala BOR la un eveniment din

România. Iată de altfel relatarea dlui Berindei reproducă dintr-un interviu acordat de domnia sa la vremea respectivă: "...Iar acum sunt pentru a treia oară în ţară şi am revenit în oraşul natal deoarece am fost invitat în premieră la *Congresul Spiritualităţii Româneşti prin intermediul Comunităţii Românilor din Elveţia, eu fiind anul trecut preşedintele comitetului care conduce această comunitate*". **Deci pe domnia sa nici nu-l mai întreb, căci nu văd ce ar putea avea împotriva BOR** dar, bine înţeles, dacă cumva mă înşel, sper să ne explice poziţia şi argumentele domniei sale împotriva unui asemenea act de revenire la normalitate.

Concluzie: Singura persoană cu adevărat împotriva BOR (şi nu ştim din care motive) este Preotul Damian Ionescu, adică exact acela care a fost hirotonit de BOR! Poate să ne explice Sfinţia Sa, Părintele Ionescu motivele acestui refuz încăpăţânat şi dăunător? Aşteptăm!

De asemenea cred că este bine să aflăm, dacă este cazul, şi din gura altor oameni argumentele care ne-ar putea împiedica de a reveni pe drumul nostru cel normal. Mai este cineva care să ne aducă argumente serioase împotriva BOR, biserica în care ne-am născut şi creştinat majoritatea dintre noi?

Rog să le comunice pe adresa revistei şi vor fi publicate!

Pe moment sunt convins de următoarea situaţie: există două categorii de credincioşi şi anume, cei mai în vârstă (adică în principal cei ajunşi aici înainte de 1990) şi cei ceva mai tineri. Cei mai în vârstă sunt în mare parte preocupaţi de ultimele lor zile, de aceea doresc ca sfârşitul zilelor să le fie asigurat de către Pr Ionescu, şi deci nu vor să-l contrazică, iar cei mai tineri sunt în bună parte

insensibili la acest subiect. De altfel în mare majoritate cei tineri nici nu sunt membri ai Comunităţii noastre, dar vin la biserică. De ce? În bună parte pentru că vor să asculte o slujbă ortodoxă în limba română şi de preferinţă într-o biserică situată nu prea departe de domiciliu. **Îşi pun ei problema de cine conduce din punct de vedere canonic această biserică? Foarte probabil că nu, dar să le dăm cuvântul!**

Îşi pun ei întrebarea de viitor cine va veni ca preot la această biserică atunci când Pr. Damian nu va mai putea să slujească şi dacă Pr. Ionuţ îşi găseşte o situaţie profesională prin alte părţi? Nu, nu-şi pun astfel de întrebări. Cum se va desfăşura activitatea religioasă? S-a gândit cineva că într-o astfel de situaţie ar trebui să continuăm a plăti cel puţin 7-8000 CHF pe an fără a avea nici o intrare şi fără nici o slujbă?

Ce răspuns au Pr Damian Ionescu şi cei care beneficiază actualmente de serviciile acestei biserici, cum văd dumnealor viitorul, viitor care poate să ne bată la uşă de la o zi la alta? Ştiaţi că preoţii noştri nu primesc nici un salariu, ci se mulţumesc cu ceea ce obţin pe baza serviciilor preoţeşti de chetă duminicală, nunţi, botezuri, înmormântări şi sfinţirea caselor? Noi le mulţumim foarte mult, dar în caz că ei devin indisponibili pentru o perioadă mai lungă de timp (ca să nu spunem pentru totdeauna), noi nu avem soluţie de înlocuire. Ne va trimite Biserica Greacă pe cineva? **NU!**

Desigur, în general avem obiceiul să ridicăm ochii la cer şi să-L rugăm pe Dumnezeu să ne ferească de astfel de neplăceri, **dar este oare suficient şi responsabil din partea noastră? Oricum, statutul ne obligă la o discuţie şi un vot responsabile!**

(Continuare la pagina 27)

De la poezia Aiudului la „Glasul Patriei“

Pia Bader Fărcășanu

În urma articolului impresionant publicat de Radu Eftimie în Căminul Românesc nr. 155/martie 2021, pag.

18, ca omagiu pentru Ziua Deținuților Politici, despre suferințele și umilirile prin care a trecut Nichifor Crainic (1889 – 1972) „aproape ucis de foame și întunerice“ în închisorile comuniste, încerc să aduc o completare asupra personalității acestuia, cu multiplele sale fațete.

Figură marcantă a României interbelice, poet și jurnalist genial, profesor universitar de teologie și filozofie, Nichifor Crainic (pe numele său adevărat Ion Dobre) devine directorul revistei „Gândirea“, fondată în 1921 de Cezar Petrescu, pe care o conduce între 1926 și 1944 și din care face o tribună a ideilor și a filozofiei sale, pe care le expune cu talentul său de excepție. Tradiționalist și naționalist, împletind ortodoxismul, pe care îl vedea ca o necesitate a vieții și culturii autohtone, cu tendințe antimoderniste, a militat pentru un stat etnocratic, ceea ce poate fi privit azi ca antidemocratic.

Fără a fi involvat direct în mișcarea legionară, ideile lui au avut un mare impact asupra tineretului din toate păturile sociale, cât și asupra unor intelectuali de elită. Acesta este probabil motivul pentru care în Fișa sa matricolă penală aflată în arhiva IICMER (Institutul de Investigare a Crimelor

Comunismului și Memoria Exilului Românesc) este adăugată în 1955 mențiunea „legionar“.

Participarea sa la două guverne efemere ale anului 1940, guvernul Ion Gigurtu (4 iulie – 4 sept. 1940) și guvernul

recitate în surdină, date mai departe de la deținut la deținut, transmise din închisoare în închisoare, aceste poezii au trecut la un moment dat pragul închisorilor și au ajuns în lumea dincolo de gratii. Autorul unora din cele mai răspândite

poezii născute în închisoare este Nichifor Crainic.

Poetul Dan Laurențiu (1937-1998) publică în revista Memoria nr. 10 din 1994 articolul „Trei cântece din subterană“ în care

analizează trei

din aceste poezii : „Flămând“, „Foamea“ și tragica dar minunata poezie „Unde sunt cei care nu mai sunt?“. Această ultimă poezie a auzit-o Dan Laurențiu în secret, adolescent fiind, de la profesorul său George Costin în 1955 la Universitatea din Iași. De aceeași poezie mă leagă și pe mine o amintire de neuitat. În 1956, elevă de liceu, îmi petreceam vacanțele într-un sat din Bărăgan uitat de lume împreună cu tatăl meu aflat acolo cu domiciliu obligatoriu între două detenții. Am ascultat poezia recitată de el cu vocea sa caldă și clară. M-a fascinat atunci și mă impresionează și azi. O transcriu din caietul de școală în care am notat-o atunci și deși a fost după 1990 deseori publicată, recitată și cântată de Tudor Gheorghe, rămâne la fel de vie și frumoasă :

*Întrebat-am vântul, zburătorul
Bidiviu pe care-aleargă norul
Către-albastre margini de pământ :
Unde sunt cei care nu mai sunt ?*

*Zis-a vântul : Aripile lor
Mă doboară nevăzute-n zbor.*

Ion Antonescu I (4 sept. – 24 sept. 1940) ca ministru al propagandei naționale i-a fost fatală și i-a adus implicarea în 1945 în procesul ziariștilor fasciști și condamnarea în contumacie la detenție grea pe viață pentru crimă de război. Se va preda în 1947 și va face 15 ani de închisoare. În Fișa matricolă penală figurează data începerii pedepsei 23.07.1947, iar ca motiv este trecut laconic : „a scris articole la ziar contra evreilor“.

Aiudul, teribilul penitenciar temut de toți, a fost locul de suferință și distrugere fizică și morală a lui Nichifor Crainic. Aici a fost adus de la Jilava în 1952 și aici a făcut parte din cei supuși la tortură și la un regim de exterminare bazat pe înfometare acută.

Singura modalitate de supraviețuire a acestor oameni era cultivarea spiritului și „scrisul“, mai bine zis conceperea mentală a unor poezii și povestiri în lipsa oricărui capăt de creion sau petec de hârtie. S-a creat astfel un fel de folclor poetic al GULAG-ului românesc. Pornind din Aiud, memorate,

Întrebat-am luminata ciocârlie,
Candela ce leagănă-n țările
Undelelemnul cântecului sfânt :
Unde sunt cei care nu mai sunt ?

Zis-a ciocârlia :
S-au ascuns
În lumina celui nepătruns.

Întrebat-am bufnița cu ochiul sferic,
Oarba care vede-n întuneric
Tainele necuprinse de cuvânt :
Unde sunt cei care nu mai sunt ?

Zis-a bufnița : Când va cădea
Marele întuneric, vei vedea.

Trebuie să adaug că tatăl meu iubea această poezie, deși detesta concepțiile și ideile autorului. Aceste două exemple ilustrează propagarea orală a creațiilor din subterană, recitate în ascuns și păstrate ca niște comori. Abia după 1990 au început să iasă la iveală și să vadă lumina tiparului în reviste și volume de poezii.

Tot după 1990, 50 de ani după condamnare, a avut loc rejudecarea procesului lotului ziaristilor fasciști din care a făcut parte Nichifor Crainic. Curtea Supremă a României a admis recursul în anulare și la 8 mai 1995 a luat decizia cu hotărâre de achitare.

Nichifor Crainic a supraviețuit terorii de la Aiud. Regimului de exterminare fizică i-a urmat regimul de teroare psihologică. Din anul 1962 a început în toate închisorile așa-numita reeducare a deținuților, după un plan dezvoltat de colonelul Crăciun la Aiud și bazat pe o formă de tortură morală și presiune psihică individualizată care a durat până în vara anului 1964.

Lui Nichifor Crainic

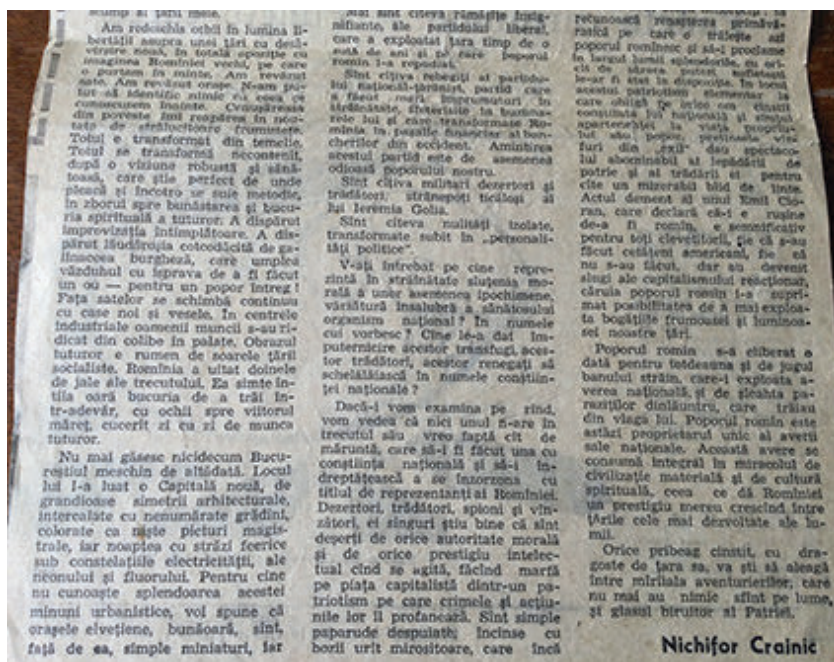
Securitatea i-a destinat o reeducare specială cu scopul de a se folosi de numele și talentul său. La 18.10.1961 a fost ridicat de la penitenciarul Aiud de către unitatea militară UM 0123/T București, iar la 24.04.1962 a fost eliberat conform Decretului de grațiere 293 din 18.04.1962. Acestui decret i-au urmat alte decrete de grațiere, 767 din 1963, 176, 310 și 411 din 1964, nepublicate în Monitorul Oficial. Deținuții politici au fost eliberați pe rând, primii încă din 1962, ultimii în august 1964. Deci, Nichifor Crainic a

românești și a devenit organul de presă al „Comitetului Român pentru Repatriere“. Acesta urmărea să convingă pe cei din exil să revină în țară, utilizând diferite mijloace de influențare, simulând o relaxare politică inexistentă și distribuind „Glasul Patriei“ gratuit. Ana Selejan a publicat volumul „Glasul Patriei. Un cimitir al elefanților în comunism“ (Ed. Vreamea, 2012), în care analizează această revistă a Securității, care și-a mutat sediul redacției din Berlin la București în 1965 și a apărut până în 1972.

Revista prezenta în ochii Securității un obiectiv de primă importanță prin atragerea în redacție a unor personalități cunoscute. În anii 1962-1966 s-a pus accentul pe foști deținuți politici trecuți prin reeducare, care trebuiau să facă „autodemascarea“ propriului trecut, să se dezică de ideile,

credințele și prietenii lor.

Unul din primii care au publicat în „Glasul Patriei“ a fost Nichifor Crainic. Potrivit lui Nicolae Manolescu el s-a dovedit a fi „cel mai activ avocat al regimului Dej; nimeni nu a făcut atâta zel și nu a pus mai mult talent în ceea ce a scris ca el“. (Nicolae Manolescu, „Glasul Patriei sună fals“ în Adevărul.ro din 15.09 și 22.09.2012). Primul articol, „Trădători și renegați“, din 10 mai 1962 a fost reprodus în revista Contemporanul încă în mai 1962 (alături începutul și sfârșitul lungului articol de calomniere a „dușmanilor patriei“ și de propagandă pentru regim, republicat în

Nichifor Crainic

făcut parte din primele grupe de grațiați. Nu putem decât să presupunem că rolul lui a fost dinainte gândit și stabilit de Securitate, iar cele cinci luni dintre plecarea de la Aiud la București și eliberare, atestate de Fișa matricolă penală, au fost utilizate în acest scop.

La exact două săptămâni după eliberare la 10 mai 1962 apare primul său articol de propagandă în favoarea regimului în revista „Glasul Patriei“. Trecuseră aproape 18 ani de când nu își mai văzuse numele tipărit într-o publicație.

Revista „Glasul Patriei“ a fost înființată în 1955 în Berlinul de Est ca o gazetă de propagandă a regimului comunist adresată diasporei

Contemporanul). Articolele lui Nichifor Crainic sunt neplăcut de citit și este dureros de constatat cum și-a utilizat în ele inimitabilul său talent de polemist și pamfletar. Astfel, Nicolae Manolescu citează epitetele sale pentru Emil Cioran care „este un act de renegare degenerată și un act de demență și imbecilitate intelectuală” sau pentru Mircea Eliade care este un „sexolog maniac”. Colaborarea sa la revistă a durat până în anul 1968.

Este dificil de găsit o explicație pentru colaborarea sa asiduă, dar motivul rămâne probabil speranța de a publica din nou, dorința de a reveni la normalitate ca scriitor și publicist. El nu a fost singurul care s-a înrolat ca mercenar la „Glasul Patriei” din acest motiv. Astfel, apar acolo ca autori : Radu Gyr, Tudor Arghezi, Șerban Cioculescu, C.C.Giurescu, Constantin

Noica, Dumitru Stăniloae care a demascat pe Constantin Virgil Gheorghiu ca “legionar” sau Ion Vinea care și-a calomniat prietenul Petru Dumitriu.

Dorința fierbinte a lui Nichifor Crainic de a se vedea publicat în țară nu s-a împlinit. În anul 1968 Nicolae Manolescu l-a inclus în volumul său „Poezia română modernă de la George Bacovia la Emil Botta. Antologie”, dar cartea a fost imediat retrasă din librării după apariție. Ediția a doua a apărut după 1990.

Dincolo de tragedia vieții sale, dincolo de filozofia „Gândirii”, dincolo de activitatea politică și de colaborarea cu Securitatea, Nichifor Crainic rămâne marele poet care ne impresionează până azi. Pentru a ilustra această afirmație citez mai jos poezia „În țara de peste veac” din

volumul de poezii cu același titlu din 1931, poezie cu tentă mistică de a cărei atmosferă magică nu se poate sustrage nici cititorul anului 2021 :

*În țara lui Lerui- Ler
Nu e zbor, nici drum de fier
Numai lamură de gând
Numai suflet tremurând
Și vâslaş un înger.
În țara de peste veac
Nesfârșire fără leac
Vămile văzduhului
Săbiile duhului
Pururea de straje.
Sus pe sparte frunți de zei
Șovăielnici pașii mei
Piscuri de întrebări momâi
Să-mi rămână sub călcâi
Și genuni în zare.
În țara lui Lerui- Ler
Năzuiesc un colț de cer
De-oi găsi, de n-oi găsi,
Nimenea nu poate ști
Singur Lerui- Ler.*

Pia Bader Fărcășanu

Din caietul de amintiri al Dlui Alexandru Gh Radu

Nu știu dacă îl cunoașteți pe dl Alexandru Radu din Geneva! Având aceeași educație profesională, ca și acad. prof. Grigore C. Moisil, mentorul lui, eu îl cunosc de mulți ani de zile. Iată însă că, acum câteva zile, am avut plăcerea să primesc de la dumnealui o culegere de cugetări și versuri, al căror autor este în mare măsură domnia sa. Am avut imensa plăcere să descopăr, printre alte cugetări și texte, câteva poezii scrise chiar de domnia sa, iar altele de sora și de unul din frați. Nu este pentru prima oară când matematica și poezia își dau mâna cu succes! Vă prezint mai jos două dintre poeziile dlui Alexandru Radu și voi mai reveni și în numerele următoare.

Om sărac

*De-o viață-ntreagă sunt sărac
Chiar de-am muncit și-n alte țări,
N-am bani să-mi cumpăr nici țigări,
Și ce să fac?*

*Frizerul cere foarte scump,
Nu-mi rămân bani nici să mă tund,
Abia rămân ca să mă rad,
Dar ce să fac?*

*Paltonul este ros în cot,
Să cumpăr altul nu mai pot,
Pantofii nu mai au călcâie,
Ce pot să fac în sărăcie?*

*Pe față, căciula s-a ros,
O port întoarsă și pe dos;
Mă plouă, mă ninge pe cap,
Să cumpăr alta nu mai pot.
Dar ce să fac? Ce pot să fac?*

*Ceva puțin mă mai mângâie,
Că minte am, o bogăție!
Dar mintea nu se poate vinde!
Mai rău, tristețea mă cuprinde!*

*Prostia e la mare cinste
Și peste tot ușor pătrunde.
Și proștii sunt miliardari,
Că vând prostia pe dolari.*

*Atunci, din nou mă resemnez,
Mai beau puțin, cânt și fumez.
Adorm și-n somn, frumos visez
În somn, mă văd și eu bogat;
Când mă trezesc sunt tot sărac,
Dar ce să fac, ce pot să fac?*

Dor de Mama

*Fulgi ușori de nea plutesc,
Prin văzduh în dans ușor,
Spre pământ lin se rotesc,
Așternând un alb covor.*

*Moș Crăciun, în noaptea asta,
Toți te-așteaptă iar să vii.
Să le-aduci daruri bogate,
Haine, dulciuri, jucării.*

*Eu, nimic din toate astea,
Nu îți cer, dar de-ai putea,
Bunule, te rog fierbinte,
Adu-mi-o pe Mama mea.*

*Prvindu-i zâmbetul din poză,
Încearcă, cu grai, să-mi spună:
”Nu mai plânge, fata mamei,
Mă întorc curând la tine!”*

*Plâng și-am obosit gândind,
Simt cum somnul mă cuprinde;
Poate mi-o aduci, sau poate,
Lângă ea mă duci - la Domnul!*

În legătură cu agitația în jurul Transilvaniei Importanța Tratatului de la Trianon

Ioan-Aurel Pop, Președintele Academiei României

Dragi prieteni, bănuiesc că mulți dintre voi, ca și subsemnatul, ați fost iritați de politica actualului guvern maghiar atât față de țara noastră, cât și față de Slovacia și Slovenia. Ungaria emite pretenții de revenire la frontierele de dinainte de Primul Razboi Mondial, adică pe scurt, pentru țara noastră aceasta ar însemna pierderea Ardealului și a Banatului. Deși aș fi dorit foarte mult să exprim indignarea noastră față de astfel de pretenții, am preferat să fac apel la un specialist în problemă, Domnul Ioan-Aurel Pop, Președintele Academiei Românie. De aceea mi-am permis să reproduc articolul de mai jos pe care l-am găsit pe internet, articol la care mă tem că majoritatea dintre voi nu ați avut posibilitatea să îl citiți. Radu Eftimie.

Sărbătoririle, aniversările și comemorările fac parte din viața cotidiană a

popoarelor civilizate. Ne gândim și la înfrângeri, așa cum ne gândim și la victorii, le readucem pe toate, din când în când, în memorie, fiindcă din toate avem de învățat.

Sunt regimuri politice și popoare care accentuează tragediile, precum sunt altele care glorifică împlinirile.

Românii nu s-au gândit niciodată cu prea multă insistență la nereușitele lor istorice – și au fost destule de-a lungul vremii! – preferând amintirea, uneori prea apăsată, a victoriilor.

Poate să se reflecte în această atitudine și câte ceva din firea noastră de popor latin. Vecinii sârbi, de exemplu, dimpotrivă, au făcut din tragica bătălie de la Kossovopolje, din 1389 (în urma căreia turcii au luat inițiativa în regiune), un moment de referință pentru identitatea lor națională și un simbol al sacrificiului pentru credință. Vecinii unguri au găsit cu cale să considere anumite înfrângeri situate de-a lungul istoriei lor drept evenimente memorabile sau chiar sărbători naționale:

Epoca Modernă începe, de exemplu, în istoria Ungariei, în 1526, odată cu „dezastrul” de la Mohács; 15 martie 1848 (când s-a decis, între altele, „unirea Transilvaniei cu Ungaria”) marchează gloria unei revoluții pierdute; 23 octombrie 1956 este ziua altei revoluții înăbușite în sânge, de data

aceasta de tancurile sovietice; 4 iunie 1920 este ziua „catastrofei” de la Trianon etc.

În ultima vreme tot auzim de numele de Trianon, legat de semnarea în urmă cu un secol, a unui tratat de pace. La finele Primului Război Mondial, s-a încheiat câte un tratat de pace de către toate puterile învingătoare la un loc cu fiecare dintre statele învinse luate separat. De aceea, în anii 1919-1920, s-au semnat la Paris și în împrejurimi cinci documente care puneau capăt oficial războiului. **Tratatul de la Trianon este ultimul din seria celor cinci.** Se cheamă așa după numele palatului numit Marele Trianon, de lângă somptuosul Versailles. Dacă nu se semna acolo acest tratat dintre puterile aliate și Ungaria, probabil că puțini români ar fi auzit de Trianon. Documentul regla toate problemele dintre învingători și Ungaria, care, la declanșarea războiului, nu fusese subiect de drept internațional. **De fapt, pentru prima oară după circa o jumătate de mileniu (1541-1920), Ungaria redevenea o țară independentă, recunoscută oficial ca atare tocmai prin acest înscris.** Tratatul consfințea, între multe alte lucruri, desprinderea din teritoriul Ungariei istorice („Ungaria coroanei Sfântului Ștefan”) a tuturor teritoriilor (țări, provincii) în care ungerii erau minoritari sub aspect demografic. Aceste teritorii erau, în principal, Croația și Voivodina, Slovacia și

Transilvania, care au fost recunoscute ca făcând parte din Regatul Sârbilor, Croaților și Slovenilor, Cehoslovacia și, respectiv, România. Prin aceste decizii (și prin cele ale Tratatului de la Saint Germain), „**Ungaria istorică” pierdea în favoarea populațiilor majoritare, care și decisese destinul în 1918**, cam două treimi din teritoriu. Acest document, ale cărui prevederi sunt valide, în general, și astăzi, este prezentat de propaganda maghiară drept „cea mai mare nedreptate istorică făcută de către marile puteri occidentale Ungariei eterne, stăpâna Bazinului Carpatic”. De aceea, mulți maghiari văd în Tratatul de la Trianon momentul destrămării Ungariei, în urma „răpirii” de către marile puteri a „provinciilor sale istorice”, anume Transilvania, Slovacia, Croația etc.

Care este realitatea? Mulți spun astăzi, în plin relativism, că adevărul este așa cum îl vede fiecare („adevărul semnificație”), ceea ce este, însă, evident, lipsit de consistență logică. Când vorbim despre noua arhitectură a Europei Centrale și de Sud-Est de după Primul Război Mondial, **este obligatoriu să facem distincție între realitățile de fapt și cele de drept.** De fapt, toată ordinea veche a regiunii s-a prăbușit în anul 1918, când au căzut patru imperii și s-au format noi state ori s-au întregit altele, după criterii etnice și naționale. Cauza acestei imense schimbări a

fost, fără îndoială, lupta de emancipare națională a popoarelor, declanșată în secolul al XVIII-lea și ajunsă la apogeu în „secolul naționalităților” și la anii 1900. Ocazia schimbării iminente a fost, fără îndoială, războiul mondial, „marele război”, care a favorizat împlinirea voinței popoarelor, pe fondul înfrângerii Puterilor Centrale. De drept, noua ordine a fost acceptată în anii 1919-1920, prin pomenitele tratate de pace.

Pentru români, cehi, slovaci, croați etc., momentul culminant al schimbărilor a fost toamna anului 1918. **Tratatul de la Trianon înseamnă pentru aceste popoare doar desăvârșirea procesului, prin consfințirea internațională a unei realități preexistente. În viziunea acestor popoare, nu marile puteri au creat România întregită, Slovacia (în cadrul Cehoslovaciei) și Croația (în cadrul Regatului Sârbilor, Croaților și Slovenilor), ci chiar popoarele respective, prin elitele lor, în urma mișcărilor de emancipare națională.** Este clar pentru oricine că nu Trianonul a hotărât destrămarea Imperiului Austro-Ungar, ci chiar națiunile care nu au mai vrut să trăiască în „închisoarea popoarelor”.

Pentru români, Tratatul de la Trianon nu are cum să fie considerat drept înfăptuitor al unirii Transilvaniei cu România, din moment ce acest document a oficializat doar, în plan internațional, o realitate mai veche. **Unirea provinciilor românești, inclusiv a Transilvaniei, cu România nu s-a făcut în urma tratatelor încheiate de învingători cu statele învinse (prin urmare, nici în urma Trianonului), ci datorită mișcării de emancipare națională, culminate cu deciziile luate la Chișinău, Cernăuți și Alba Iulia.** Tratatul de la Trianon nu a hotărât unirea Transilvaniei cu România, ci doar a consfințit în

plan internațional actul înfăptuit de români în 1918. Frontierele României întregite nu au fost recunoscute doar la Trianon, ci și la Saint-Germain (granița de nord-est a României, cu Polonia), Neuilly-sur-Seine (granița de sud-est, cu Bulgaria; astfel, pentru români, Trianonul este doar un episod juridic, legat de granița de vest a României (este drept, extrem de importantă), din epopeea Marii Uniri.

În consecință, acțiunile organizate de România la cei o sută de ani trecuți de la semnarea Tratatului de la Trianon, se corelează, în general, cu acelea ale țărilor și popoarelor eliberate la 1918 de sub dominația austro-ungară. Este bine ca aceste acțiuni să se refere la recunoașterea internațională ale deciziilor popoarelor, la noua arhitectură europeană de după Marele Război, care nu este decizia Marilor Puteri; **marile puteri nu au făcut decât să recunoască actele popoarelor eliberate. Aceste popoare din vecinătatea României au învățat să nu fie la remorca ofensivei ungare, să nu răspundă mereu și punctual provocărilor venite de la Budapesta. Partea ungară urmărește să se întâmple tocmai acest lucru și, din păcate, mulți români cad în această capcană.**

Argumentele principale ale Ungariei împotriva Trianonului erau bazate, la 1920, pe dreptul istoric, pe dreptul sabiei, pe „misiunea civilizatoare a maghiarilor în Bazinul Carpatic”. De altminteri, în anumite documente orchestrate de cercuri oficiale ale Budapestei, se iterează și astăzi ideea rasistă că, la 1920, marile puteri occidentale au dat Transilvania, „perla Regatului Ungariei” pe mâna „necivilizatei României balcanice”. **Argumentele României, Slovaciei, Croației etc. se centrează pe etnia majorității populației, pe**

decizia majorității populației, pe dreptul popoarelor de a-și hotărî singure soarta (principiul autodeterminării popoarelor, susținut și impus de SUA prin președintele Woodrow Wilson). După cum se vede, este vorba despre două viziuni complet diferite. În dreptul internațional, **nici la 1919-1920 și nici acum, argumentele Ungariei nu au fost validitate, nu fac parte din arsenalul democrației și nu au fost recunoscute de către comunitatea internațională.** Poziția Ungariei este singulară, izolată, pe când poziția României este împărțită de mai mulți actori în cadrul configurației internaționale.

Deciziile de recunoaștere a noilor state și a celor întregite la 1918 au fost revalidate (în mare măsură) după Al Doilea Război Mondial, apoi la Conferința de la Helsinki (1975) și apoi după căderea Cortinei de Fier. Pentru noi, pentru români, este dureros că au rămas în vigoare urmările Pactului Ribbentrop-Molotov (încheiat la 23 august 1939), care, deși a fost denunțat, produce, în continuare, efecte. Dar acest fapt grav nu are legătură cu Trianonul. Granița de vest a României cu Ungaria, cu excepția episodului din 1940-1944 (petrecută în timpul unui regim totalitar fascist, condamnat de toate instanțele internaționale), a rămas de un secol neschimbată, fiind considerată expresia relațiilor democratice și a principiilor internaționale de conviețuire pașnică.

Unirea Transilvaniei cu România nu a fost actul unei elite (deși elita l-a votat), ci un act democratic cu caracter plebiscitar: 1228 de delegați, aleși și numiți din partea unităților administrativ-teritoriale, partidelor politice, bisericilor, asociațiilor profesionale, femeilor, studenților etc., au votat la 1 Decembrie 1918 nu doar în

numele lor individual, ci și al milioanele de români care le-au delegat dreptul de vot, prin documente de încredințare, numite

„credenționale” (publicate recent, în cele opt volume ale lucrării monumentale numite „Construind Unirea cea Mare”, elaborate de Universitatea „Babeș-Bolyai”). Prin urmare, un vot exprimat la Alba Iulia, este votul a zeci și sute de români, iar toate cele 1228 de voturi reprezintă, de fapt, poziția tuturor românilor transilvani. Conform recensămintelor austro-ungare, românii reprezentau majoritatea absolută a Transilvaniei (cu Banatul, Crișana și Maramureșul).

După orice război, oriunde și oricând în lume, au fost învinși și învingători. Întotdeauna, învinșii au fost pedepsiți, iar învingătorii au decis soarta țărilor din zona lor de acțiune. Însă, **pentru prima oară în istorie, învingătorii din Primul Război Mondial au fost obligați să țină seama, în proporție covârșitoare, de voința popoarelor implicate.** Învinșii, ca întotdeauna, au avut frustrările și suferințele lor, dar, în cazul special al poporului maghiar, o parte din elită (cea de extracție nobiliară) a cultivat mentalitatea de victimă obligată să se răzbune. În consecință, tot ceea ce face România legat de centenarul Trianonului trebuie să fie detașat de contingent, trebuie tratat fără înverșunare și încadrat în contextul general de recunoaștere a noii arhitecturi a Europei prin sistemul de tratate de la Paris (Versailles, Saint Germain, Neuilly-sur-Seine, Trianon și Sèvres) din 1919-1920.

România de la 1918 s-a legitimat în lume, iar legitimarea au făcut-o instanțele internaționale de atunci și au repetat-o mereu cele care au urmat, până astăzi.

Istoria este interpretată diferit de către diferitele popoare. Românii, polonezii, cehii, slovacii, croații, lituanienii, letonii, estonienii și mulți alți europeni celebrează tratatele de pace de la Paris tocmai fiindcă acestea au acceptat deciziile popoarelor de formare a noilor state naționale și federale, pe ruinele imperiilor german, austro-ungar, țarist și otoman. Este drept că aceste realități noi au fost acceptate de către puterile aliate și asociate, învingătoare în cadrul Primului Război Mondial. Dar așa s-a întâmplat de când este lumea. De-acum un secol și până astăzi, alte decizii cu putere juridică internațională au confirmat – în linii mari – tratatele din anii 1919-1920 și existența statelor naționale din regiune, așa că orice discuție nostalgică despre vechi imperii și state multinaționale devine caducă. Mai ales că astăzi, statele și popoarele din fosta „Europă de Răsărit” comunistă militează pentru integrarea cât mai deplină în Uniunea Europeană. Sau, mai exact, în viziunea României, așa ar trebui să facă.

Între pozițiile oficiale ale Ungariei și României este o diferență de accent, dar accentul este grav. România vede noul eșichier politic-teritorial al Europei Centrale ca parte a unui proces înfăptuit de popoare (1918) și legitimat de marile puteri (1919-1920), pe când Ungaria vede doar

legitimarea și doar momentul 1920, neglijând complet rolul popoarelor.

Evident, Tratatul de la Trianon are importanța sa internațională și națională greu de estimat și imposibil de minimalizat: el a legitimat voința dreaptă a poporului român și ne-a întărit în plan internațional o moștenire scumpă. **Popoarele cărora li s-a recunoscut dreptatea istorică prin tratatul de la Trianon au cuvânt să-l apere și să-i susțină justetea, din moment ce toate tratatele internaționale care i-au urmat l-au confirmat. Cu alte cuvinte, cu excepția imperiului rusesc (care s-a refăcut mereu în diferite forme), toate celelalte imperii destrămate de popoare în 1918, au rămas doar o amintire istorică.** În schimb, statele polonezilor, românilor, cehilor, slovacilor, croaților, lituanienilor, letonilor, estonilor etc., create, recreate, întregite sau renăscute după Primul Război Mondial, au rămas și dăinuie și astăzi. **În consecință, prima noastră menire este să ducem mai departe moștenirea lăsată de acei mari bărbați de stat și „părinți ai patriei” care au construit deciziile de la Chișinău, Cernăuți și Alba Iulia și care au făcut posibil Trianonul. Este bine să medităm din când în când asupra acestei moșteniri și să nu ne întrebăm atât – ca să parafrazez o mare conștiință a lumii – ce ne-a dat nouă țara, cât ce i-am dat noi țării.**

Ioan-Aurel Pop

Colecția Căminului Românesc

Dacă la vreme de pandemié doriți să mai ”răsfoiți” prin numerele mai vechi ale revistei noastre dați un clic la link-ul următor:

<https://drive.google.com/drive/folders/1MJTgzNKxrSuBqLtVOOBAiOQ2xsnHzxIR?usp=sharing>

Movilele Tumuli

Radu Moțoc, Galați

Un tumul este o movilă de pământ sau de piatră, de formă conică sau piramidală, ridicată deasupra unui mormânt în scop de protecție.

Tumulii sunt caracteristici pentru multe culturi antice din toată lumea, ei fiind ridicați începând din neolitic, nu numai în scop funerar, ci și ca observator astronomic sau semn geodezic. Materialele de construcție sunt diverse precum:

- piatră brută, dispusă sub formă de bolți
- piatră fățuită sub forma unei construcții tronconice
- argilă, amestecată uneori cu piatră, cu aspect de movilă

Un grup de tumuli și monumente înrudite, cum ar fi șanțuri circulare, poartă denumirea de necropolă tumulară. Aceste necropole au fost clasificate în trei categorii:

- necropolă tumulară liniară, dispuși în linie dreaptă
- necropolă tumulară

nucleală, în care un grup de tumuli sunt așezați foarte strâns în centrul necropolei, într-o formă neregulată

- necropolă tumulară dispersată, în care tumulii sunt împrăștiați pe o zonă relativ limitată

Teoria acestor tumuli ca patrie a vorbitorilor de limbi indo-europene, din stepele nord-pontice și de la Marea Caspică, pleacă de la premisa că în această zonă erau vorbite câteva dialecte ale acestor limbi.

Cultura acestor tumuli s-a răspândit treptat în tot spațiul stepelor nord-pontice și de la Caspică.

Acestei culturi îi sunt atribuite domesticirea calului și mai târziu utilizarea carului primitiv. Prima descoperire arheologică a domesticirii calului provine din Srednâi Stog, din nordul Mării de Azov, Ucraina, din mileniul al V-lea î.Hr. Cel mai vechi car (cca. 2000 de ani î. Hr.) a fost descoperit în apropierea lacului Krivoi.

Se știe că celții, făuritori ai civilizației La Tène, au dominat această zonă a Daciei timp de mai bine de două secole (IV-II î.Hr.). Ritualul de înmormântare a războinicului cu carul său de luptă era un simbol al prestigiului, ritual rezervat doar căpeteniilor celtice. Astfel de morminte de înhumație cu car au fost descoperite în satul Toarcla (jud. Brașov) și în satul Vurpăr (jud. Sibiu). Există mai multe astfel de descoperiri pe teritoriul vechii Dacii: Cristuru Secuiesc (jud. Harghita), Curtuiușeni (jud. Bihor), Dezmir (jud. Cluj) și Pișcolț (jud. Satu-Mare).

Aceste obiceiuri de înhumație cu car dispar în jurul anului 130 î.Hr., care semnifică o încetare bruscă a

Fig 1 Movilă tumuli

dominației celtice în podișul transilvănean.

Dar există și ipoteza creșterii puterii dacilor după

primul pătrar al secolului al II-lea î. Hr.

Tumulii de la Apold ar putea adăposti rămășițele pământești ale unor războinici celți căzuți în luptele cu triburile dacice în timpul invaziei podișului transilvănean, sau la momentul retragerii spre vest.

Un ansamblu tumular neexplorat încă este cel de la Șona, în apropiere de municipiul Făgăraș (jud. Brașov).

Printre comorile Dobrogei se numără și mulțimea de tumuli, gorgane ale antichității și preistoriei, moșteniri ale sciților, geților, grecilor, movile presărate peste tot pe câmpiile ei. În Bulgaria, acești tumuli au fost demult cercetați, piese din interiorul lor sunt expuse și la Luvru, iar mulți dintre ei se pot vizita, fiind incluși în circuitul turistic.

În România nici măcar nu se știe ce conțin cu adevărat acești tumuli.

În iulie 1929, Oreste Tafrali (1876-1937), istoric român și profesor la Catedra de Arheologie și Antichități a Universității din Iași, efectuează noi cercetări cu privire la tumulii din județul Constanța. În regiunea Techirghiol, tumulii sunt mai rari, dar pe moșia d-lui Chiriac Nițescu și pe locul vecin, proprietatea comunei, se ridică în mijlocul câmpiei o serie de cinci tumuli, dintre care doi prezentau urme de violare. Ei au o înălțime de 4-5 metri și un diametru de 37-50 metri. Alți doi tumuli mult mai scunzi, având aceeași orientare sud-nord, sunt la marginea satului Techirghiol, în cimitirul musulman, care este presărat cu bucăți de pietre provenind din clădirile învecinate ale localităților grecești sau romane. Absența uneltelor sau a

urmelor de oseminte poate fi considerată ca o destinație

Fig 2 Movilă tumuli

defensivă a acestor tumuli, în fața unor atacuri venind dinspre mare. Sistemul de fortificație alcătuit din tumuli nu apare nicăieri mai evident ca în fața fostului sat Urluchiói, situat la sud de Techirghiol .

În jurul Mangaliei se află foarte multe movile-tumuli. În preajma anului 1916, au fost primele preocupări de a săpa aici pentru a vedea ce este ascuns. O movilă de 5 metri înălțime pe o lungime de 100 de metri s-a dovedit foarte bogată în statuete de tip Tanagra, sparte sau întregi. Copiii Mangaliei se jucau cu aceste păpușele de lut ars. În acea perioadă, aceste figurine nu au intrat în atenția arheologilor. Multe dintre ele au ajuns în colecțiile celor ce veneau vara ca turiști la Mangalia. În anul 1959, au fost efectuate săpături de salvare a acestor movile circulare, delimitate cu piatră, unde s-a descoperit o groapă de piatră a unui mormânt de înhumare, vase grecești depuse spre a fi alături de cel înmormântat.

Pietrele din groapă erau finisate spre interior și neprelucrate la exterior. Această cutie de piatră a fost închisă peste defunct și peste obiectele ce îl însoțeau, cu trei dale de calcar. Pe acest capac al mormântului au fost găsite coji de ouă, o coroniță fragmentată din frunze de bronz, bobite de ceramică, prinse pe un cadru de os, toate aurite. În mormânt s-a

găsit un schelet bărbătesc, însoțit de un papyrus scris cu caractere grecești. Pe craniu avea o coroniță de frunze la fel cu cele de pe capac.

Mormântul din această movilă a fost datat în a doua jumătate a secolului al IV-lea î.Hr.

În Basarabia sunt tumuli în zona Bălți. La 0.5 km nord de satul Saharna Nouă, în

punctul numit de localnici Țiglău. Pe un podiș înalt din dreapta râului Nistru, au fost cercetați 18 tumuli din prima epocă a fierului. Mantalele

Fig 3 Movilă tumuli din Basarabia

tumulilor sunt din pietre și pământ, au înălțimea de 0.3 m și un diametru de 6 m.

În preajma lezărenilor Vechi, raionul Sângerei, sunt 4 tumuli-morminte ale nomazilor, protejate acum de stat.

O analiză interesantă despre aceste movile-tumuli este făcută de un pasionat de această activitate, dr. ec. Anghel Mihai Petre. Articolul este intitulat Movilelele Tumuli, adevărate păstrătoare ale civilizației înaintașilor noștri, din care am selectat anumite pasaje:

„Cercetările arheologice s-au concretizat prin numeroase investigații cu privire la aceste movile-tumuli. Totuși încă sunt numeroase probleme enigmatice în mesajul pe care ni-l transmit nouă aceste movile-tumuli și a căror descifrare implică noi eforturi și preocupări minuțioase în timp.

În literatura de istorie arheologică lipsesc lucrări de

sinteză consacrate problematicii movilelor tumuli, care să evedențieze prezența și localizarea acestora, formele, dispunerea în plan teritorial ce se mai păstrează, opiniile specialiștilor.

Cum o lucrare în acest domeniu se impune, ne-am luat și noi sarcina să întreprindem unele investigații, cât de cât necesare. Până acum au răspuns solicitărilor noastre, cu amabilitate, numeroase cadre didactice, autorități comunale din peste 1.100 de localități (1985-1989). Informațiile culese, vizitele de studiu întreprinse, datele existente în literatura de specialitate arheologică, atestă prezența movilelor-tumuli în peste 450 de localități de pe întreg cuprinsul țării noastre. În baza acestor informații și date, am reușit să întocmim și un repertoriu arheologic, inventar descoperit în movile-tumuli din 150 de localități.

Credința în diferite divinități este reliefată prin figurinele antropomorfe și zoomorfe, mai ales feminine, cu anumite reprezentări descoperite în subsolul unor movile tumuli din mai multe localități.

În acest fel movilele tumuli evedențiază o anumită perioadă istorică cu o civilizație caracteristică și totodată originală, cu o seamă de particularități tipice proprii. Aceste particularități ne dau o imagine mai completă a vieții materiale și spirituale a strămoșilor noștri” .

Lista completă de tumuli din România este administrată de Ministerul Culturii, în cadrul Repertoriului Arheologic Național. La data de 12.02.2018, erau înregistrate peste 1,955 de poziții, cu unul sau mai mulți tumuli.

Radu Moțoc, 10 iunie 2021

Concertul de Händel

Radu Negrescu-Suțu, Paris

Eram toți patru, noi trei și Bătrânul, strânși în jurul focului dogorător care ardea în salon, după o zi întreagă de cutreierat prin pădure și după ce oboseala ne dovedise puterile. Acum, după o masă îmbelșugată și un bun vin de Burgundia, somnul ne dovedea și el, rând pe rând, cu toate că unii dintre noi încă i se mai împotriveau, încercând să nu piardă cuvintele Bătrânului care, fără a se grăbi deloc din milă pentru noi, își depăna mai departe povestea ciudatelor amintiri, numai de el știute. Încetșor și sacadat, parcă povestind numai pentru el însuși, neobositul Bătrân, puternic ca un urs, ne vrăjise simțurile cu muzica cuvintelor sale. De pe uriașul șemineu, un vechi aparat de radio transmitea în surdină un concert de Händel.

* * *

Caravana urca domol povârnișul abrupt al muntelui, care-și ascundea țăinic piscul în ceață și în nori. În Țara Elefantului, drumurile se străbat anevoie, iar coasta muntelui urca aproape vertical, datorită fulgerului care lovise muntele cu câteva zile în urmă, plăsmuindu-i forme inedite, astfel încât peste tot ieșiseră la iveală noi grote, ascunse până atunci privirilor. Aflându-mă chiar în fruntea caravanei, fui printre primii a descoperi, într-o grotă minusculă, trupul unui sfânt

anahoret așezat chiar în dreptul intrării, părănd a medita cu ochii închiși. Cum la chemarea noastră nu răspunse în niciun fel, trei dintre noi se urcară până la el, stârniți de o justificată curiozitate, însă, spre uimirea noastră, bietul pustnic nu părea a da niciun semn de viață. Trupu-i scheletic era acoperit cu o piele uscată și tare la atingere, aidoma scoarței copacilor bătrâni, iar barba și pletele îi coborau până aproape de brâu.

Cu toate acestea, pustnicul trăia. Cine putea ști de cât timp intrase în extaz? Nu există limite, căci puterea divină îl menține în viață, ferindu-l de moarte și de descompunere, în pofida timpului. Există însă riscul ca, după o atât de lungă perioadă de abstenență totală, să moară imediat după trezire, prefăcut în pulbere organică. De aceea, îi înmuiarăm mai întâi mâinile și picioarele închircite cu ulei, spre a i le mlădia cât de cât. Deși nici tâmplele și nici inima nu zvâcneau deloc, totuși în zona cerebrală se putea simți o ușoară căldură, ce nu se resimțea în celelalte părți ale corpului.

În lipsă de altceva, unul dintre noi i-a aplicat pe pleoape și pe creștetul capului comprese cu unt topit care, schimbate neîncetat, făcură ca trupul anahoretului să înceapă a se mișca, la început imperceptibil, pentru a se convulsiona apoi brusc și violent chiar, în timp ce nările i se dilatau aidoma armăsarilor pursânge, respirația începuse a i se face simțită și întreg corpul pustnicului, până atunci chircit, se destinse asemeni unui arc, într-o poziție cum nu se putea mai naturală. După ce i-am deschis gura, nu fără oarecare greutate, și i-am uns limba tot cu unt topit, am remarcat că pupilele i se dilataseră, recăpătându-și

culoarea până atunci pierdută. După un răstimp destul de îndelungat, în care își reveni treptat la viață, pustnicul nostru întredeschise încet ochii pentru prima oară, ne privi lung și, în sfârșit, deschise gura spre a cuvânta.

La întrebarea rostită, niciunul dintre noi nu-i putu răspunde, neînțelegând ciudatul dialect pe care acesta îl vorbea, alcătuit din cuvinte ce păreau arhaice și care aveau o rezonanță ciudată. Din vremuri imemorabile, acești asceți, care trăiau retrași în munți sau în străfundurile pădurilor, pe malurile fluviilor sau ale lacurilor sacre, au fost regii spirituali, adevărații stăpâni ai Indiei. Moștenitori ai tradiției vechilor rishi, ei erau singurii care dețineau cheia interpretării secrete a Vedelor. Fericiți se considerau cei care primeau binecuvântarea lor și de trei ori nenorociți cei care le făceau rău sau îi omorau, căci blestemul acestora îi urmărea pe vinovați până la a treia reîncarnare. Întrucât fiarele sălbatice fugeau înfricoșate din fața privirii lor, iar prezența oamenilor nu le era agreabilă, acești asceți erau înșțiți în singurătatea lor de căprioare, gazele ori iepuri, animale blânde și pure, care nu aveau niciun motiv pentru a se teme de ei.

Nu departe de locul unde ne aflam, știam că trăia, într-o mică sihăstrie, un blând ermit, pe care-l întâlnisem anul trecut, atunci când străbătusem aceleași meleaguri în sens invers, la venirea mea din Tibet în Pendjab. Am grăbit o călăuză să-l roage cu toată deferența să vină la noi, rămânând până atunci cu toții în preajma schimnicului nostru pe care-l readusesem la viață și care ne privea nepăsător, de parcă ne mai văzuse de mii de ori înainte. În sfârșit, călăuza sosi fugind găfâit înaintea

sihastrului, care mergea totuși repede, fără a avea aerul să se grăbească.

După ce încercă câteva dialecte ciudate până a putea fi înțeles, acesta se oferi să ne traducă spusele anahoretului readus la viață, care cerea noutăți despre gurul său, Buddha Kasyapa. Aflând că acesta trecuse de mult în Marea Nirvana, anahoretul întrebă dacă Solitarul din tribul Sakya a venit în sfârșit pe lume.

- A apărut, îi răspunse sihastrul, grăind domol, s-a numit Gautama și după o viață glorioasă a trecut și el în Marea Nirvana. Cei cu mintea clară și sufletul pur îi pot vedea câteodată umbra, numită Buddhachaya, pe pereții cavernelor lor. Anahoretul se întoarse solemn, privi atent peretele grotei, pe care noi nu distingeam nimic, îl privi îndelung, suspinând, apoi ceru alte detalii interlocutorului său despre Iluminatul din Kapilavastu.

- În locul numit Kravasti, spuse ermitul, Siddharta, care acum se numea Gautama, înfăptui Minunea cea Mare, în cadrul unui turneu de miracole organizat de regele Prasenajit, între Înțelept și cei șase șefi asceți brahmani rivali. Deși mult mai tânăr decât adversarii săi, turneul fu apoteoza Înțeleptului, care se ridică la ceruri către lumină, în timp ce mii de străluciri multicolore emanau din trupul său. Din umeri i se înălțau vârtejuri de

flăcări, iar din picioare îi curgea o ploaie de apă rece și limpede. Apoi fu văzut așezat pe un lotus, cu Brahma la dreapta și Indra la stânga sa, pentru a face ca în final să apară o mulțime de lotuși ce umpleau cerul, conținând fiecare câte un Buddha magic, asemănător cu el însuși.

- În ce a constat învățătura sa?, întrebă anahoretul, care ascultase totul într-o aparentă stare extatică.

- Învățătura Preafericitului este ansamblul tuturor idealurilor și în același timp se ridică deasupra tuturor idealurilor, îi răspunse sihastrul. Ea nu este nici existență, dar nici neexistență, deoarece are drept caracteristici inexistența individuală și fenomenală, însă există având ca natură natura lucrurilor. Esența sa este mila, mila fără de margini, sacrificiul suprem mai presus de orice justiție. Aceasta este Cunoașterea supremă.

Anahoretul asculta sau părea că ascultă în continuare, în aceeași stare de extaz prelungit. Pe nesimțite, se ridică în picioare, însă nu se opri, ci continuă a se ridica în aer mai departe. Miracolul său nu se opri aici, ci, transformându-se deodată într-un glob de foc ce-i cuprinse tot corpul, lăsă să-i cadă pe pământ osemintele calcinate. Apoi, globul de foc se înălță lent către ceruri, tot mai sus, până ce se pierdu definitiv din slaba noastră vedere.

* * *

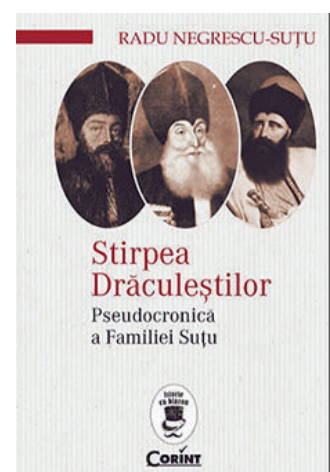
Aici, Bătrânul se opri din vorbă. După un timp, realiză că încă îl mai auzeam vorbind, deși el tăcuse demult. Cât timp trecuse de atunci? Cine ar putea să spună? Bătrânul răscoli cu vârful vătraiului ultimii tăciuni ce încă mai mocneau domol în vatră. Focul mai pălpâia din când în când, luminând parcă intrările grotelor din jur. Aerul tare al nopții înmiresmate și friguroase era din ce în ce mai greu de respirat.

Ne strânseserăm cu toții mai aproape de jarul ce încălzea înșelător, ridicându-ne privirile către stelele îndepărtate și reci, care ne trimiteau muzica lor neauzită, spre a ne încălzi sufletele înghețate. Căldura ne cuprindea din nou, ne înălța parcă de la pământ, purtându-ne pe aburii ei spre necunoscut, spre infinit, tot mai aproape, tot mai departe... O muzică divină se auzea tot mai puternic, venind de nicăieri și din toate părțile. În jurul nostru, stelele coborau una câte una și se stingeau în urma noastră pe rând, încetișor, aidoma tăciunilor din vatra unde focul mai pălpâia din când în când, plâsmuind reflexe ciudate mobilelor din salon, în timp ce radioul prăfuit și vechi de pe șemineu transmitea ultimele acorduri din Concerto grosso Op. 6 în sol minor de Händel.

Radu Negrescu-Suțu

Publicații din România

Zilele trecute am avut plăcerea să primesc din partea dlui Negrescu-Suțu câte un exemplar ale acestor două cărți publicate de curând. Îmi mulțumesc din suflet Dlui Negrescu-Suțu pentru frumosul cadou și îl felicit pentru activitatea literară. Căminul Românesc a publicat deja, chiar și în acest număr, unele nuvele apărute în cartea Annalisa. În ceea ce privește cea de a doua carte, "Stirpea Drăculeștilor", aceasta prezintă o cronică a familiei autorului, una din marile familii ale istoriei noastre! Muțumiri autorului și cele mai bune urări în continuare!

Laurul magic al lui Virgiliu

Adrian Irvin Rozei, Béziers

Dafinul (lat. *Laurus nobilis*), cunoscut și sub numele de laur, este o specie de plante aromatice din familia Lauraceae, arbore sau arbust, care ajunge până la 10–18 m înălțime, originar din zona Mediteranei.

Frunzele de dafin sunt folosite pentru aroma lor la prepararea mâncărilor. De asemenea, au fost folosite în Grecia antică pentru cununile de lauri, de unde și expresia “a se culca pe lauri”. O asemenea cunună de laur era oferită ca premiu la Jocurile olimpice. În plus, tot de la laur derivă și cuvântul bacalaureat (bacă de laur) și cel de laureat (încununat cu lauri); există un premiu cinematografic «Premiul Laurul de aur».

Aceasta este definiția plantei aromatice, reputată în lumea Mediteranei, pe care o găsim prin dicționare. Însă, deși există acolo și un paragraf “Utilizări și simbolism”, nu ni se spune nimic despre legătura ei cu poetul antic Virgiliu!

Însă, vizitatorul iscoditor al orașului Napoli poate afla aici multe alte detalii despre acest subiect.

Colombariul roman de la Via Percolana, care se află chiar alături de cripta napolitană, a fost din totdeauna asimilată cu mormântul lui Virgiliu. Cei mai faimoși poeți din toate vremurile veneau aici ca să se reculeagă. Stațiu, care era el însuși napolitan, povestește că

mărmântul poetului era un loc sfânt. Tocmai de aceea, se ducea și el acolo în pelerinaj.

Pe vremuri, alături de mormânt se afla un dafin care, după cum spuneau tradițiile scrise și orale, crescuse în mod spontan.

După un obicei care a continuat până în secolul XX, femeile culegeau și mestecau frunzele, considerate miraculoase, după cum indică un epitaf datat 1668.

Până și emigranții napolitani, convinși de aceste puteri excepționale ale laurului, cereau să li se trimită frunze, chiar și în America!

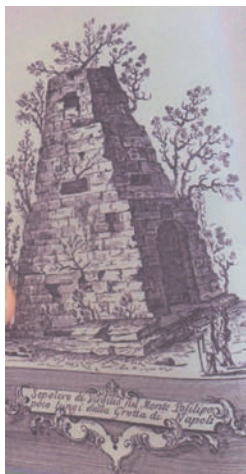
Cererea devenise atât de insistentă încât bietul arbust nici nu mai reușea să se regenereze!

Laurul a făcut dintotdeauna parte din mitul virgilian: după

cum afirmă Dante, mama poetului visase, înainte de a-l naște, că o ramură de dafin, de abea plantată în pământ, atinsese imediat dimensiunile maturității. Laurul prezintă o mulțime de simboluri magico-religioase : este pomul sacru al lui Apolo, căruia

sibilele, pretesele zeului antic, îi mestecau frunzele, înainte de a profetiza.

Acest pom, fără fructe, simbolizează și virginitatea. Este, de asemenea, «etern», pentru că nu-și pierde frunzele în timpul iernii. În fine, el reprezintă «lumea subterană», pentru că, după altă legendă antică, amintește regatul Persefonei, fiica Mamei Eterne Demeter. Ca să scape de Apolo, care o urmărea, Dafne a invocat-o pe Demeter, iar aceasta a transformat-o în laur!

Astfel, prin intermediul laurului, Virgiliu sintetizează câteva dintre valorile esențiale ale omenirii: virginitate, eternitate, fecunditate și lumea subterană.

În momentul morții lui Virgiliu, după altă legendă napolitană, laurul magic exista deja lângă mormânt. Însă, după moartea lui Dante, el s-ar fi uscat. Doar că Petrarca ar fi plantat un alt dafin! Care ar fi dispărut, la rândul lui, din cauza vizitatorilor care i-au rupt ramurile pentru a le păstra ca amintire. Vandalismul are rădăcini profunde!

În realitate, nimic nu-i mai puțin sigur decât locul unde Virgiliu a fost, cu adevărat, îngropat.

Virgiliu (15 octombrie 70 î. Hr. – 21 septembrie 19 î. Hr.), a scris el însuși :

**«MANTUA ME GENUIT,
CALABRI RAPUERRE,
TENET NUNC
PARTHENOPE. CECINI
PASCUA, RURA, DUCES.»**

(*Mantua mi-a dat viața,
Calabria mi-a luat-o, și
acum Napoli îmi veghează
corpul. Am cântat pășunile,
câmpiile, eroii...*)

Publius Vergilius Maro care murit la Brindisi, a cerut să fie incinerat și cenușa lui să fie transportată și depusă la Villa Pouzzoles, în vecinătatea orașului Napoli, unde un sanctuar a fost construit în acest scop.

În fiecare an, la data aniversării poetului, ceremonii sacre erau organizate în acest sanctuar. Erau practicate, cu această ocazie, liturghiile sfinte ce invocau eroii. Se presupunea că preotul oficia sub protecția și sfaturile primite de la efigia lui Orfeu.

Mormântul lui Virgiliu a devenit astfel, de-a lungul secolelor, o țintă de pelerinaj, loc prin care au trecut chiar și Petrarca sau Boccaccio. Se pare că, nemulțumite de aceste obiceiuri păgâne,

autorităților eclesiastice au decis să construiască biserica « Santa Maria di Pedigrotta », încercând să curme

astfel pelerinajele și să «cristianizeze» locul!

Însă, mormântul a rămas, până astăzi, o atracție turistică, marcată de o flacăra instalată pe un trepied roman, la origină dedicat zeului Apolo.

De fapt, «*Tomba di Virgilio*» este o grotă din epoca romană situată la Napoli, la intrarea unui vechi tunel numit «grotta vecchia» sau «cripta napolitană Piedigrotta», aflată în districtul Piedigrotta între Mergellina și Fuorigrotta. După cum indică ghidurile turistice, «*este vorba despre o mică structură fără mare interes, cu un mic dom de stânci, situate în partea superioară a «Parcului Virgilio».*

După alți cronicari, resturile mortale ale poetului au fost ascunse, pentru a fi protejate împotriva unui furt, în subteranele faimosului «Castel dell'Ovo.»

Și acest loc are o legătură cu legendele magice legate de istoria poetului.

Acestea afirmă că Virgiliu ar fi depus, la temelie, la intrarea castelului, o carafă de sticlă, conținând un «ou magic» ! Apoi, carafa a fost închisă într-o colivie metalică, la rândul ei agățată de tavanul subteranului peste care a fost construit, mai apoi, castelul.

«Oul» este la Napoli, precum și în nenumărate alte regiuni sau rituri religioase, «simbolul vieții» sau al Universului, mulțumită formei sale perfecte. El conține gălbenușul, galben ca soarele, simbol masculin și albușul,

culoarea lunii, simbol feminin.

La Napoli, oul este legat și de mitul fondator al orașului: cultul sirenei Parthenope, o divinitate jumătate femeie, jumătate sirenă. Oul făcut de ea ar fi cel de la baza castelului, instalat de Virgiliu! Și desigur că pierderea lui ar atrage nenumărate nenorociri asupra orașului Napoli.

Această tradiție este atât de încrustată în spiritul localnicilor încât, chiar și în secolul XIV, când castelul a fost distrus de un «tzunami», regina Ioana I de Anjou a reconstruit, în noul edificiu, o capelă dedicată «Madonei dell'Ovo». Astfel, ea mulțumea și clerul catolic, și populația, care nu dorea să renunțe la «tradițiile ei păgâne»!

Un mic detaliu, legat de istoria acestui loc magic.

În fața castelului, construit așa cum îl vedem azi de către normanzi, în secolul XII, se întindea pe vremea faimosului general roman Lucullus, cel renumit pentru «banchetele» ce i-au dus faima de fin gastronom până în zilele noastre, o imensă grădină, unde acesta acimatase nenumărate plante și arbori fructiferi, de care se servea pentru realizarea bucatelor sale sofisticate. Printre ei, primii cireși acizi, probabil vișini, importați din «Cerasunte», un oraș din Pontus Euxinus, azi «Marea Neagră» !

* * *

Puțin importă locul exact unde este înmormântat Virgiliu, dacă, așa cum menționează o placă de marmoră la Napoli:

«*Că mormântul a fost deschis, că urna a fost spartă... ce importanță are?*

Acest loc va fi celebru pentru veșnicie prin numele poetului! »

Și iată că municipalitatea din Napoli a ținut să immortalizeze această afirmație, în 2012, cu ocazia celei de-a 2082 aniversări a poetului latin.

Astfel, de-a lungul drumului

de acces la «*Tomba di Virgilio*» au fost plantați arbori și arbuști, menționați în opera poetului latin. Care au fost numiți «arborii poeziei»!

Printre ei «*Cornus mas*» («*Corniolo maschio*» sau «*Cornul european*») care, după spusele lui Virgiliu, în Eneida, ar fi servit la construcția Calului troian !

Precum și, bineînțeles, nenumărați lauri, plantă endemică în sudul Europei !

* * *

În 1878, Vasile Alecsandri a câștigat concursul de poezie «pan-latină», organizat la Montpellier, cu celebra «*Ode gînții latine*».

Pe atunci, mișcarea felibreană, inițiată de Frédéric Mistral, din care făceau parte și Joseph Roumanille, Quintana, Gabriel Azaïs, Bonaparte-Wise... precum și alți poeți renumiți, era în permanent contact cu regina-poetă a României, Carmen Sylva.

Legăturile erau atât de strânse încât ea a fost poreclită : «*La Reine des Félibres*».

Cu ocazia sărbătorilor ocazionate de succesul poetului român, «*La Reine des Félibres*» a fost și ea invitată în Franța.

Cum însă nu avea posibilitatea de a se deplasa, Carmen Sylva a trimis o scrisoare de mulțumire pentru invitație. Scrisoarea era însoțită de o ramură de dafin, culeasă de pe «*Tomba di Virgilio*» din Napoli.

Scrisoarea, poate fi văzută și astăzi, la «*Société Archéologique, Scientifique et Littéraire de Béziers*».

După 142 ani ! Un început de eternitate !

Adrian Irvin ROZEI

7 case boierești impresionante din București

Cules de dna Elizabeth Laperrouza din revista Identitatea Românească

Sunt născută și crescută la București și multe îmi sunt încă mirările când descopăr câte comori puțin cunoscute are acest oraș... Câte povești sunt între zidurile caselor vechi și de cât bun-gust dădeau dovada înaintașii noștri. Și când aflu, îmi place să povestesc mai departe. Cu puțin ajutor de la prieteni – adică de la Anita Sterea, lector la Fundația Calea Victoriei – vă prezint 7 case boierești impresionante din București.

1. Încep cu Casa Melik, ea nu poate lipsi din simplul motiv că este considerată cea mai veche casă de locuit din oraș. Se află în inima cartierului armenesc, este construită în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, în jurul anului 1760 și își păstrează și astăzi, intactă, arhitectura originală. Casa a fost construită de un boier cu rang de spătar (înalt demnitar la curtea domnească care purta la festivități sabia și buzduganul domnitorului, iar în lipsa acestuia era comandantul forțelor armate). Apoi, în 1822, a intrat în posesia negustorului armean Nazaretoglu care a cumpărat-o cu 1400 de taleri. A ajuns să fie dată ca zestre Anei Nazaretoglu, măritată cu arhitectul Iacob Melik. De aceea casa poartă numele de

Melik. În timpul revoluției pașoptiste această casă i-a ascuns pe Ion Heliade Rădulescu, C.A. Rossetti și Ion Brătianu. După înăbușirea Revoluției de la 1848, soții Melik au plecat în exil timp de 9 ani la Istanbul și Paris. Când s-au întors, în 1857, au renovat clădirea. Mulți ani mai târziu, când Ana Melik a rămas văduvă, se spune că Matei Caragiale trecea zi de zi prin fața casei, pentru că făcuse o pasiune pentru Ana, în ciuda considerabilei diferențe de vârstă.

Ana Melik lasă casa moștenire comunității armenice pentru a o folosi ca azil pentru văduvele bătrâne. Actul de donație este contestat de nepotul soțului ei, Eugen Melik, care câștigă casa în instanță. O și renovează cu ajutorul arhitectului Paul Smărăndescu, pe la 1920, dar apoi o pierde și se împlineste dorința Anei Melik: casa devine azil până la venirea regimului comunist, când va fi naționalizată și dată spre închiriere. Clădirea va fi salvată de Serafina și Gheorghe Răuț, o familie de români pasionați de artă, dar care trăiau la Paris. Aceștia solicită statului român să transforme cea mai veche casă din București în Muzeu, aceasta fiind condiția lor pentru a dona colecția lor de tablouri ale lui Theodor Pallady, statului român. Guvernul de la București acceptă, iar din anii '70 aici funcționează Muzeul

Theodor Pallady. Ceea ce înseamnă că o puteți vizita cu ușurință.

2. Casa Monteoru este ridicată pe Calea Victoriei de un boierul Alecu Niculescu, însă vândută lui Grigore Monteoru, cel care ridică pe proprietatea sa din județul Buzău stațiunea Sărata Monteoru.

Grigore Monteoru s-a îmbogățit rapid după ce, pe proprietățile sale, s-au vor descoperit zăcăminte de petrol. Negustorul a fost un geniu al afacerilor, dar și un om care aprecia arta și rafinamentul.

După ce cumpără palatul de pe Calea Victoriei apelează la Ion Mincu pentru renovare, iar acesta va gândi totul în cele mai mici detalii, inclusiv legate de design-ul interior. Mai târziu, Nicolae Cuțarida își pune și el amprenta pe câteva elemente, în special legate de anexe. Veți întâlni multe controverse în legătură cu arhitectul care a influențat mai mult aspectul acestei case spectaculoase, eu vă spun însă care sunt concluziile din toată documentarea mea. Important până la urmă e că palatul este, cum spunea moștenitoarea familiei, o adevărată lecție de arhitectură și design interior.

Grigore Monteoru oferă casa ca zestre fiicei sale, căsătorită Elena Lascăr Catargi. Dar înainte de asta face o ultimă renovare. La final, palatul nu a arătat niciodată mai bine. Tavane pictate, tapițerii de mătase, oglinzi venețiene, coloane de marmură, candelabru comandat special la Paris, mobilă de la Viena și Paris. Iar în

curte aduce trei statui grecești, din care astăzi a rămas una.

Și această construcție a intrat în posesia statului român, după un act de donație al Elenei Lascăr Catargi către Asociația Română a Legăturilor cu Uniunea Sovietică. Potrivit moștenitorilor această "donație" s-a făcut cu pistolul la tâmplă...

A fost sediul delegației diplomatice a Poloniei (care se pare că a tratat cu respect locul), apoi casă de protocol și sediul Uniunii Scriitorilor din România. Între timp a fost recâștigată de moștenitori în instanță, însă are nevoie cât de curând de o restaurare.

3. Casa Vernescu sau Casa Lenș-Vernescu.

À Côté de Casa Monteoru, este Casa Vernescu. Una dintre cele mai frumoase case de sfârșit de secol XIX de pe Calea Victoriei. A fost ridicată de Filip Lenș în 1821 și oferită soției – Lisaveta Balotescu-Cărpinișanu – ca dar de nuntă. Din nefericire are loc un incendiu la scurt timp după ce a fost terminată, dar Filip Lenș o reface și mai frumoasă în 1822. După moartea lui Lenș, în 1853, palatul începe să se

degradeze, pentru că perioada coincide cu începutul Războiului Crimeei și aici se stabilește sediul Ministerului de Război și apoi al Statul Major al armatei rusești. Legendele urbane spun că în

această perioadă casa a fost vizitată chiar de Lev Tolstoi.

(Va urma)

Comunitatea la 45 de ani, Biserica la 26

Radu Eftimie

(Continuare din pagina 13)

Concluzie

Vreau să fiu bine înțeles:

**1. Îmi dau seama că activitatea bisericii noastre poate bascula dnbtr-un moment într-
altul**, de la o acoperire de 100% la 0%. Este suficient pentru aceasta ca Pr. Ionescu să nu mai poată ține slujbe, iar pe de altă parte Pr. Velecico, cu o situație profesională instabilă, să fie nevoit să plece în altă parte. Ce soluții avem? NICI UNA! Desigur, o astfel de combinație ghinionistă este relativ greu de imaginat, dar în caz că ne lovește ghinionul, ce soluții avem? Să nu uităm că ceea ce ni se pare astăzi puțin probabil, deși nu imposibil, are șanse să devină tot mai probabil pe măsura trecerii timpului. Pe de o parte, Pr. Ionescu, înaintând în vârstă, devine tot mai vulnerabil din punct de vedere al sănătății, iar pe de altă parte, în condițiile în care evoluează economia la vremuri de criză, mă tem că stabilitatea profesională Pr. Velecico riscă să se deterioreze. Îmi pun întrebarea: nu ar fi mai bine să avem în spate o instituție care ne poate ajuta în astfel de situații? Care ar putea fi acea instituție? Răspunsul mi se pare unic: BOR! Mai mult decât atât: nefuncționarea bisericii pe o perioadă de câteva luni ar avea efecte dezastruoase asupra EXISTENȚEI ei. Știți cam cât costă întreținerea acestei biserici: **minimum 12.000 CHF pe an, indiferent că este în funcțiune sau nu. Ori în cazul în care nu se mai țin slujbe, mă întreb cine va mai contribui la întreținerea ei?**

2. Nu pot să îmi imaginez că o instituție (iar Comunitatea, proprietara unui bun imobiliar în valoare la ora actuală de mai bine de 1 milion de franci trebuie considerată ca o instituție capabilă să își gestioneze bunurile și să pregătească deciziile pentru cazuri extreme) poate lăsa la voia întâmplării cel mai prețios bun al său. Putem lăsa un astfel de bun la voia întâmplării? Putem să stăm liniștiți și să nu punem măcar în discuția Adunării Generale o astfel de problemă și să votăm o soluție? Nu, o astfel de atitudine poartă un nume care nu ne/ar face cinste: **IRESPONSABILITATE. De aceea eu propun ca subiectul nu numai să se discute la următoarea Adunare Generală (ce va avea loc foarte probabil abia în 2022), să se voteze, ia lista voturilor să facă parte din arhiva Comunității. **Doresc să fie foarte clar pentru micii "speculanți de idei": personal nu am nici un fel de interes în afara aceluia de a ne asigura o administrație corectă și responsabilă a acestei biserici pentru care atâția oameni au contribuit, de multe ori cu sacrificii, la realizarea ei.****

Radu Eftimie

Politică dâmbovițeană

Radu Eftimie, Geneva

Primul număr al revistei noastre a apărut în 1981m adică acum 40 de ani, având ca scop pe de o parte combaterea ideologiei și dictaturii comuniste, iar pe de altă parte promovarea valorilor politice și culturale românești.

Începând cu 1990 stilul publicației a evoluat, în sensul că rubrica politică a încercat să fie mai mult didactică decât pur critică, iar revista s-a străduit să împărtășească românilor eliberați de cizma comunistă elemente din experiența noastră occidentală. Dacă în prima parte a acestui interval, și asta până acum câțiva ani, în centrul vieții politice s-a aflat în primul rând PSD, am considerat că toate erorile constatate se datorează în special acestui partid, urmaș direct al partidului comunist. Iată că în ultima vreme lucrurile păreau să se schimbe, și am salutat cu toții preluarea puterii de către o coaliție de dreapta din care făceau parte PNL, USR-PLUS și UDMR. Mare ne-a fost decepția să constatăm că, în loc ca aceste partide să se concentreze pe îmbunătățirea guvernării, pe eliminarea unor instituții fără mare noimă (exemplu, acea comisie de control din justiție), pe o legislație care să elimine furturile organizate de către elemente din zona guvernării, care să confiște bunurile deja furate, rămâne încă în zona vagului. Astfel, de curând un grup de hoți "de marcă" în frunte cu Gheorghe Ștefan ("Pinalti"), Viorel Hrebenciuc și alții au primit numai câte 3-4 ani de închisoare (care se vor reduce la jumătate pentru "comportare excepțională"), dar nu s-a luat nici o măsură de recuperare a milioanele de euro încasate de aceștia.

În loc de a lua măsuri drastice de eliminare a unor astfel de acte, PNL și USR-PLUS au găsit de cuvință să-și

programeze propriile congrese. Mi-am zis: "nu-i nimic, să-i mai așteptăm un pic", dar așteptarea a arătat totală lor incapacitate de a se înțelege între ei, ca să nu mai vorbim de a lua împreună măsuri serioase și drastice în folosul țării. Iată două aspecte din viața celor două partide:

1. USR-PLUS la scurtă vreme de când au început noua guvernare, USR s-au retras pe motiv că PNL nu ar fi tratat cu destulă seriozitate ideile dumnealor. În realitate totul a pornit de la ministerele de Justiție și Sănătate, unde miniștrii USL s-au dovedit fie incapabili, fie posesori ai unei agende speciale și personale. Ca urmare a certurilor dintre PNL și USR-PLUS, aceștia din urmă s-au retras de la guvernare, cerând demisia Prim-ministrului. Problema este că USR nu prea se înțeleg nici între dumnealor, deoarece congresul despre care vorbeam mai devreme bate pasul pe loc din cauză că nu se înțeleg asupra rezultatului numărării voturilor. **Cred că nu mai este cazul să continuăm, fiecare își poate face o idee despre maturitatea acestui partid, și cam cum ar gestiona afacerile țării, dacă nu sunt în stare să-și gestioneze nici propriul congres! Păcat, este partidul de preferință al tineretului.**

2. Să trecem acum la PNL, partid care, spre deosebire de USR, are o tradiție și experiență seculară în politica românească. Deși stigmatizat, alungat în ilegalitate și sugrumat de către regimul comunist, partidul a reînviat după 1990 și, speram noi, ca acei câțiva dintre liderii vechiului partid scăpați cu viață din oroarea comunistă, să fi transmis noilor membri ceva din "genele" vechiului și gloriosului partid. Am crezut că, un membru ca dl Orban, liberal din primele zile ale

noului PNL, a ascultat și și-a însușit aceste lecții primite de la cei de "ieri". Ei bine, aici este problema: **m-am înșelat, i-am acordat dlui Orban prea multă încredere, căci comportarea dumnealui a fost exact contrară a ceea ce ar fi trebuit.**

Să fie clar: o concurență între doi colegi de partid este o treabă dificilă, probabil una dintre cele mai dificile din activitatea politică, iar după aprecierea subsemnatului, dl Orban a "picat cu succes" acest important test. Ce a făcut dumnealui? În loc să dezbată documentul concurentului, respectând cu strictețe personalitatea acestuia, dumnealui s-a lansat, fie direct, fie prin prieteni, în atacuri de joasă speță, inclusiv prin dezvăluirea unei beții din tinerețe a dlui Cîțu (fapt petrecut acum mai bine de 21 de ani, deci fapte care oricum nu mai au nici o importanță dacă nu s-au repetat), precum și multe alte murdării de același calibrul.

Rezultatul? Nu știu dacă dl Cîțu a pierdut ceva puncte, dar PNL sigur a pierdut, și încă multe! O rușine! Ori, **orice membru al oricărui partid, și cu atât mai mult un membru care vrea să fie președintele acestui partid, trebuie să se gândească în primul rând la interesul partidului, și abia pe urmă la ambițiile personale.**

Iată de ce mi-am schimbat gândul și scriu **ACUM** aceste rânduri, și nu am așteptat data Congresului: rezultatul nu mai are pentru mine importanță atât timp cât PNL-ul, a pierdut. Am totuși o speranță: **CĂȘTIGĂTORUL acestui duel să se preocupe în primul de aceste aspecte care țin de morală unui partid politic, căci un partid politic fără o morală nu se poate ocupa cu succes de problemele ȚĂRII!**

Radu Eftimie